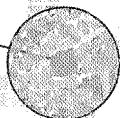

Begrotingsscan Beuningen 2007

---

provincie
GELDERLAND

Ministerie van
Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

**MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES
INSPECTIE FINANCIËN LOKALE EN PROVINCIALE OVERHEDEN**

en

**PROVINCIE GELDERLAND
AFDELING STEDELIJK GEBIED GEMEENTEFINANCIËN**

**Rapportage over de begrotingsscan
Beuningen 2007**

Den Haag/Arnhem, 15 augustus 2007

Samenstellers:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
R.A. Bik
senior beleidsmedewerker
Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden

Provincie Gelderland
H.W. Schuurman
beleidsmedewerker gemeentefinanciën
Afdeling Stedelijk Gebied Gemeentefinanciën

Inhoudsopgave	Pagina
Bestuurlijke samenvatting en conclusies	5
1 Inleiding	13
1.1 Doel van de begrotingsscan	13
1.2 Werkwijze	14
1.3 Kenmerken	15
1.4 Leeswijzer	16
2 De ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente Beuningen	17
2.1 Inleiding	17
2.2 Budgetcyclus	17
2.3 Jaarrekeningen	18
2.3.1 Algemeen	18
2.3.2 Jaarrekeningen 2005 en 2006	19
2.4 Begrotingen 2006 en 2007 en meerjarenraming 2008-2010	21
2.4.1 Budgettaire positie op basis van begroting 2006 en meerjarenraming 2007-2009	21
2.4.2 Budgettaire positie op basis van begroting 2007 en meerjarenraming 2008-2010	22
2.4.3 Doorberekening apparaatskosten	24
2.5 Weerstandsvermogen	25
2.5.1 Algemeen	25
2.5.2 Risico's	26
2.5.3 Reserves	26
2.5.4 Oordeel over de weerstandscapaciteit	28
2.6 Voorgeschreven verordeningen op grond van de Gemeentwet	29
2.7 Paragrafen	30
2.7.1 Algemeen	30
2.7.2 Onderhoud kapitaalgoederen	30
2.7.3 Verbonden partijen	32
2.7.4 Grondbeleid	32
2.7.5 Financiering	32
2.8 Bouwgrondexploitatie en zandwinning	33
2.9 BBV	34
2.10 Conclusie en aanbevelingen	35
3 De eigen inkomsten vergeleken	39
3.1 Inleiding	39
3.2 De Financiële-verhoudingswet en belastingcapaciteit	39
3.3 Beuningen getoetst aan de normopbrengsten ingevolge artikel 12 van de Fw	40
3.4 Gemeentelijke woonlastendruk	42
3.5 Overige heffingen	42

3.6	Conclusie	44
4	De nettolasten van de gemeente Beuningen vergeleken	45
4.1	Inleiding	45
4.2	De vergelijking met zichzelf	46
4.3	Beuningen vergeleken met de landelijke selectiegroep	56
4.4	Toekomstige ontwikkelingen	65
4.5	Conclusies en aanbevelingen	66
5	Personeelsomvang en –kosten	69
5.1	Inleiding	69
5.2	Uitwerking	69
5.3	Conclusies en aanbevelingen	70
Bijlagen		
1	Lasten en baten per begrotingsfunctie voor Beuningen	73
2	Gemeentelijke lasten vergeleken met de inkomsten uit het gemeentefonds	75
3	De opbouw van de algemene uitkering van Beuningen en de landelijke selectiegroep	77
4	Begrotingsfuncties Beuningen vergeleken met de landelijke selectiegroep	79
5	Indeling clusters gebaseerd op begrotingsfuncties	81
6	Checklist begroting 2007 op aanwezigheid van door het BBV voorgeschreven onderdelen	83

BESTUURLIJKE SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Beuningen heeft in december 2006 bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) gevraagd een begrotingsscan uit te voeren. Aanleiding voor dit verzoek is de moeilijke financiële situatie waarin de gemeente al een aantal jaren verkeert. Evenals voor het begrotingsjaar 2006 is voor het jaar 2007 een aanvraag tot ontheffing van de maximale stijging van het OZB-tarief gevraagd. Deze ontheffing is voor het jaar 2007 niet verleend. Van de begrotingsscan verwacht de gemeente dat het de mogelijkheid biedt om financiële ruimte te vinden om de begroting structureel te verbeteren.

De begrotingsscan is met name gebaseerd op de begroting 2007 inclusief het dekkingsplan. In deze samenvatting komen op hoofdlijnen de resultaten van het onderzoek aan de orde. In de afzonderlijke hoofdstukken van de begrotingsscan kunt u alle informatie, conclusies en aanbevelingen van het onderzoek terugvinden.

Allereerst memoreren wij dat de gemeente Beuningen in de periode 1990 tot en met 1996 een artikel 12-traject op grond van de Financiële-verhoudingswet (Fvw) doormaakte. In een dergelijke periode wordt van de gemeente een uiterste inspanning gevraagd om de financiële positie zoveel als mogelijk zelf te verbeteren. Het betekent ook dat de gemeente een aanvullende uitkering heeft ontvangen aangezien de algemene middelen van de gemeente aanmerkelijk en structureel tekort schoten om in de noodzakelijke behoeften te voorzien, terwijl de eigen inkomsten zich op een redelijk peil bevonden.

De gemeente heeft het idee dat de omvang van de voorzieningen sindsdien niet substantieel is uitgebreid. Ook in dat verband is een recente vergelijking met vergelijkbare gemeenten op zijn plaats.

De begrotingsscan is niet vrijblijvend. De conclusies en aanbevelingen van deze begrotingsscan kunnen input zijn voor overleg tussen de gemeente en de provincie in het kader van het begrotingstoezicht. Als follow-up van de scan wordt van de raad of het college een schriftelijke reactie richting Gedeputeerde Staten (GS) gevraagd (in afschrift aan de Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden (IFLO)), in het bijzonder met betrekking tot de aanbevelingen. Daarbij verwachten zowel de provincie als de IFLO dat de gemeente aangeeft wat met de aanbevelingen wordt gedaan. De provincie is de aangewezen om dit te monitoren en daarover terug te rapporteren aan de IFLO.

De begrotingsscan is in principe een openbaar document en zal, tenzij de gemeente daartegen bezwaar maakt, op de internetsite van BZK worden geplaatst.

De centrale probleemstelling in deze begrotingsscan luidt "Hoe komt het

dat de financiële positie van Beuningen onder druk is komen te staan?”. Aan de hand van een vijftal onderzoeksvragen wordt hier een antwoord op gegeven.

De eerste onderzoeksvraag luidt 'Hoe heeft de financiële positie van Beuningen zich de afgelopen jaren ontwikkeld en hoe ziet de financiële positie er meerjarig uit?'.

Om de financiële positie te beoordelen, is de budgetcyclus van de gemeente bekeken. Hierbij hebben wij de jaarrekeningen 2005 en 2006 en de begroting 2007 bekeken. We komen hierbij tot een aantal constatering en aanbevelingen.

De totaalconclusie die op basis van het onderzoek kan worden getrokken is dat de financiële positie van de gemeente voldoende kan worden genoemd. Weliswaar is de begroting 2007 met een structureel tekort vastgesteld, welke met een onttrekking aan de algemene reserve is gedekt, maar met een relatief beperkte heroverweging zou, op basis van de tot dan toe bekende cijfers, tot een structureel sluitende begroting moeten kunnen worden gekomen. De aanbevelingen en conclusies in deze scan kunnen de gemeenteraad daarbij van dienst zijn. Bovendien is in het Bestuursakkoord tussen de regering en de VNG afgesproken de limitering van de OZB-tarieven vanaf 2008 weer los te laten, zodat de gemeenteraad -met inachtneming van de nog vast te stellen macronorm- de mogelijkheid van belastingverhoging ook weer in haar keuzes kan betrekken. Uiteraard dient het parlement de desbetreffende wetgeving nog wel aan te nemen.

Het negatieve beeld dat de gemeente heeft bij haar eigen weerstandsvermogen is vooral ingegeven door de onzekerheid rondom de zandwinning. Wanneer over de financiële gevolgen hiervan meer duidelijkheid zou bestaan kan de beeldvorming ook worden bijgesteld. Het weerstandsvermogen is matig en de financiële positie van de grondexploitatie wordt na een aantal mindere jaren weer positief ingeschat.

De tweede onderzoeksvraag luidt 'Doen zich tussen de gemeente Beuningen en de landelijke selectiegroep overeenkomsten en verschillen voor ten aanzien van de belastingen en rechten en zo ja, in welke mate zijn deze verschillen te verklaren?'.

Bij de vergelijking van de gemeentelijke woonlastendruk op basis van de zogenaamde COELO-atlas blijkt dat het totaal van de gemeentelijke woonlasten van een meerpersoonshuishouden van € 554 in de gemeente Beuningen € 53 beneden het gemiddelde van € 607 van de selectiegroep ligt. Vergeleken met de landelijk gemiddelde waarneming

op basis van de COELO-atlas ligt de woonlastendruk in de gemeente Beuningen € 59 (€ 613 - € 554) lager.

Op grond van de gegevens van de gemeentebegrotingen 2007 van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) blijkt dat het totaal van de feitelijke opbrengsten van de heffingen die tot het belastingpakket worden gerekend (OZB, riool- en reinigingsrecht) beneden het gemiddelde van de selectiegroep en van de qua inwoners gelijke groottegroep ligt. Deze uitkomst is sterk beïnvloed door het lagere niveau van de afvalstoffenheffing.

De overige heffingen liggen, door de hogere opbrengst uit de leges bouwvergunning, boven het gemiddelde van de selectiegroep. De overige heffingen liggen door met name de afwezigheid van een opbrengst uit de parkeerbelasting beneden het gemiddelde van de groottegroep van 20.001-50.000 inwoners.

Bij afzonderlijke beschouwing van de onderdelen van het belastingpakket valt op dat Beuningen € 32 per inwoner meer ontvangt aan OZB dan de selectiegroep. Uit nadere analyse blijkt dat dit komt omdat Beuningen gemiddeld hogere tarieven hanteert dan de selectiegroep.

Voorts is de feitelijke belastingopbrengst van de gemeente Beuningen vergeleken met die van het zogenaamde redelijk peil zoals dat wordt gehanteerd bij de toelating tot artikel 12 van de Fvw. Uit deze vergelijking blijkt dat de gemeente niet zou zijn toegelaten tot artikel 12. Zowel bij de reiniging als de riolering is weliswaar sprake van 100% lastendeckendheid, maar de minimumopbrengst OZB is afgerond € 343.000 te weinig om aan het redelijk peil van artikel 12 te voldoen.

De derde en de vierde onderzoeksvragen luiden '*Hoe verhouden de nettolasten van Beuningen in 2007 zich ten opzichte van de clusters van de algemene uitkering?*' en '*Verschillen de nettolasten van Beuningen op subclusterniveau in 2007 ten opzichte van de selectiegroep en zo ja, in welke mate zijn deze verschillen te verklaren?*'.

Om snel inzicht te krijgen in de afwijkingen is hierna een duiding gegeven van de afwijkingen

Cluster	Beuningen vergeleken met zichzelf*	Beuningen vergeleken met de selectiegroep
OZB	+	++
Overige eigen middelen	n.v.t.	0
Algemene uitkering	+	--
Bestuursorganen	0	+
Algemene ondersteuning	--	--
Werk en inkomen	--	--
Maatschappelijke zorg	--	-
Educatie	++	++
Kunst	Totaal ++	++
Ontspanning		+
Oudheid	-	0
Bevolkingszaken	--	--
Ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing	Totaal ++	-
Volkshuisvesting		++
Reiniging	0	+
Openbare orde en veiligheid	0	0
Fysiek milieu	++	++
Riolering	+	0
Groen	+	0
Wegen		0
Water	Totaal --	0

*= - is hogere lasten/lagere baten; -- is veel hogere lasten/lagere baten; + is lagere lasten/hogere baten; ++ is veel lagere lasten/hogere baten; 0 is neutraal. De veel hogere/lagere lasten dan wel baten betreffen afwijkingen van meer dan of gelijk aan € 10 per inwoner.

De + en ++ zijn in beginsel als positief te duiden. De - en -- in beginsel als negatief. In beginsel, want een positieve afwijking kan bijvoorbeeld betekenen dat een laag kwaliteitsniveau (denk aan de mogelijkheid van het ontstaan van achterstallig onderhoud) wordt geboden. Een -- kan betekenen dat een hoog kwaliteitsniveau wordt geboden vanwege specifieke omstandigheden dan wel als gevolg van eigen beleid. De duidingen geven dus alleen een eerste richting aan.

Meer specifiek zijn de volgende zaken opgevallen.

Vergelijking met gemeentefonds

Uit de vergelijking met zichzelf blijkt dat de baten uit de OZB boven het niveau liggen waarmee in het gemeentefonds wordt gerekend. Dit komt doordat de OZB-tarieven voor zowel woningen als niet-woningen hoger zijn dan de rekentarieven van het gemeentefonds. Gezien het feit dat alledrie de OZB-tarieven op of boven de rekentarieven liggen die gehanteerd worden bij de verdeling van het gemeentefonds kan de gemeente zich een hoger voorzieningenniveau (= hogere nettolasten) permitteren. Immers de algemene uitkering beoogt gemeenten een gelijke voorzieningencapaciteit te bieden onder de premisse dat de eigen inkomsten eveneens op een gemiddeld niveau liggen.

Uit de vergelijking van de nettolasten van Beuningen met de inkomsten van het gemeentefonds blijkt dat Beuningen vooral meer lasten raamt op de clusters:

- Algemene ondersteuning € 41 per inwoner;
- Werk en inkomen € 20 per inwoner;
- Wegen en water € 19 per inwoner;
- Bevolkingszaken € 19 per inwoner;
- Maatschappelijke zorg € 13 per inwoner.

Er worden substantieel minder lasten geraamd bij de clusters 'Educatie' 'Kunst en Ontspanning', en 'Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en Stadvernieuwing'. Voorts raamt Beuningen hogere baten bij de OZB dan waarvan het gemeentefonds uitgaat, te weten € 26 per inwoner.

Vergelijking met selectiegroep

Voor de vergelijking van Beuningen met de selectiegroep gelden vrijwel soortgelijke trends als bij de vergelijking met het gemeentefonds, met uitzondering van de (sub)clusters Ruimtelijke ordening en Stadsvernieuwing, Algemene uitkering, Wegen en water.

De hogere nettolasten op het cluster Algemene ondersteuning bij de gemeente Beuningen geven een vertekend beeld van de nettolasten op de overige functies/clusters. Dit beïnvloedt de gemaakte vergelijkingen in de scan negatief.

Er worden vooral meer lasten geraamd bij de clusters:

- Algemene ondersteuning € 48 per inwoner;
- Werk en inkomen € 29 per inwoner;
- Bevolkingszaken € 17 per inwoner.

Er worden substantieel minder lasten geraamd bij de (sub)clusters "Fysiek Milieu", "Educatie", en "Volkshuisvesting".

Overige conclusies

De vijfde onderzoeksvraag luidt 'Verschillen de personeelsomvang en -kosten van Beuningen per peildatum eind 2005 ten opzichte van de selectiegroep en soortgenoten?'

De personeelsomvang van de gemeente Beuningen met 5,6 fte's per 1.000 inwoners ligt onder het gemiddelde niveau van de selectiegroep. Ten opzichte van de grootteklasse en de groep gemeenten met eenzelfde sociale structuur en centrumfunctie is er eveneens een positief verschil. De gemeente Beuningen heeft in totaal naar inwonertal gemeten ongeveer 25 fte's minder dan de selectiegroep. Dit komt overeen met een jaarlijkse last van circa € 970.000.

De gemiddelde loonsom is in Beuningen met € 38.667 per fte hoger dan die van de drie groepen waarmee is vergeleken. Uitgaande van het aantal fte's (140,47) per peildatum betekent dit een jaarlijks hogere last van circa € 102.000 (140,47 x (€ 38.667 - € 37.943)). Per saldo is dus sprake van een positieve afwijking voor Beuningen ten opzichte van de selectiegroep van € 868.000 (€ 970.000 - € 102.000). Deze cijfers zijn gebaseerd op de situatie van eind 2005.

In hoeverre de lagere omvang van het aantal fte zich verhoudt tot het (wettelijke) takenpakket van nu en in de toekomst is niet exact bekend. Wel is de gemeente van mening dat zij qua personeel een regiegemeente is aangezien veel taken zijn uitbesteed. Zo zijn er bijvoorbeeld geen eigen plantsoenendienst en geen eigen sporthalbeheerders aanwezig. Hierdoor is het aannemelijk dat het aantal fte's beperkter is. Om alle risico's uit te sluiten bestaat er voor de gemeente de mogelijkheid een onderzoek te laten uitvoeren naar de formatie in relatie tot het takenpakket aangezien er geen recent onderzoek op dit vlak aanwezig is.

Aanbevelingen

1. Neem in de jaarrekening een overzicht op van alle incidentele baten en lasten en bepaal zo het structurele saldo. Dit verbetert de informatie over de financiële positie van de gemeente en kan een belangrijke input zijn voor de komende begroting(en).
2. Onderzoek of de processen met betrekking tot het budgetbeheer verbetering behoeven.
3. Start bij eventuele toekomstige begrotingstekorten een heroverwegingsronde met als doel een sluitende meerjarenraming vast te stellen. Maak hierbij gebruik van de uitkomsten van deze scan. Het is de verantwoordelijkheid van de raad te zorgen voor een structureel sluitende begroting en meerjarenraming.
4. Onderzoek de mogelijkheid de toevoeging van rente aan de reserves uit te breiden, ter voorkoming van renterisico's gedurende het begrotingsjaar.
5. Neem de rente van eigen financieringsmiddelen als risico op in de paragraaf weerstandsvermogen.
6. Neem vanaf de komende begroting de doorbelasting van apparaatskosten aan investeringen en grondexploitatie binnen de meerjarenraming op volgens reële ramingen.
7. Actualiseer de Nota reserves om de twee jaar.
8. Onderzoek in hoeverre het nog wenselijk en noodzakelijk is de huidige handelwijze met betrekking tot het BCF en de daarvoor ingestelde reserve in de komende begrotingen te handhaven.
9. Ken aan de actualisering van de beheerplannen de hoogste prioriteit toe en leg vast wat het ambitieniveau van de raad met betrekking tot het onderhoud van de kapitaalgoederen is. Neem jaarlijks in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen in de begroting op welke bedragen uit de vastgestelde beheerplannen zijn opgenomen en op welke raadsbesluiten dit is gebaseerd.
10. Geef in de paragraaf verbonden partijen aan welke (financiële) risico's de gemeente hier loopt.
11. Maak in de financieringsparagraaf gebruik van een liquiditeitsprognose en kengetallen om de (rente)risico's zichtbaar te maken.
12. Neem bij de inventarisatie van de risico's het geïnvesteerde vermogen in verband met de bouwgrondexploitatie van Masterplan Ewijk/Ewijkse

- Plassen mee, zolang geen sluitende exploitatie-opzet is vastgesteld.
13. Voeg, in afwachting van definitieve overeenkomsten ten behoeve van de zandwinning, winsten uit de grondexploitatie toe aan de weerstandscapaciteit van de grondexploitaties, teneinde de risico's binnen de zandwinning, zoveel mogelijk, af te dekken.
  14. Neem in overweging om (een deel van) de kosten van straatreiniging op te nemen binnen de tarieven voor afvalstoffenheffing en/of rioolrechten.
  15. Breng voorzover de oorzaken van de hoge verschillen in de nettolasten bij de verschillende clusters niet het gevolg zijn van gemeentelijke prioriteiten of reeds verklaard zijn, de belangrijke verschillen nader in beeld en analyseer ze.
  16. Ga daarbij voor deze verschillen na of de geconstateerde relatief hoge nettolasten bij verschillende clusters nog steeds aansluiten bij de prioriteiten van de gemeente en/of bezie in hoeverre er een relatie kan worden gelegd met de bezuinigingstaakstellingen.
  17. Overweeg de wenselijkheid van een formatieonderzoek in relatie tot het takenpakket.

1 INLEIDING

In deze inleiding schetsen wij de procedurele gang van zaken rond de begrotingsscan. Zo gaan wij in paragraaf 1.1 in op het doel van de begrotingsscan en staat in paragraaf 1.2 de gevolgde werkwijze. Paragraaf 1.3 bevat de kenmerken van Beuningen en de selectiegroep. En ten slotte bevat paragraaf 1.4 de leeswijzer van de begrotingsscan.

1.1 Doel van de begrotingsscan

In het algemeen gesteld is het doel van de begrotingsscan drieledig. Allereerst verschaft de begrotingsscan de gemeente inzicht in de eigen financiële situatie, de begrotingsscan kan dan helpen om keuzen te maken bij ombuigingsoperaties of bij nieuw-voor-oud beleid discussies. De begrotingsscan tracht tevens de financiële functie van de gemeente te versterken en zo een mogelijke verdere cumulatie van financiële problematiek bij de gemeente te voorkomen. En ten slotte biedt de begrotingsscan de mogelijkheid om te verkennen of de gemeente aan de toelatingseisen van artikel 12 van de Fw voldoet. Dit laatste betreft een standaardelement in de begrotingsscan.

In Beuningen staat de budgettaire positie al geruime tijd onder druk. Hoewel de gemeente inmiddels zelf al tot de conclusie is gekomen dat bij afwezigheid van een ontheffing voor het verhogen van de OZB boven het maximaal toegestane stijgingspercentage van 2,75% maatregelen nodig zijn, is besloten om via een begrotingsscan onderzoek te laten doen naar de financiële situatie. De begrotingsscan vormt voor de gemeente een belangrijk ijkpunt voor de mogelijkheid tot het nemen van maatregelen.

Bij een raad en/of een college leeft soms de verwachting dat na een begrotingsscan de financiële problemen opgelost zijn, maar dit is niet de doelstelling van de begrotingsscan. De begrotingsscan geeft geen pasklare oplossing voor eventuele problemen. In de begrotingsscan maken wij enkel eventuele problemen inzichtelijk. De gemeente dient ze zelf op te lossen. Wij gaan alleen op zoek naar de reden waarom de gemeente in de huidige financiële positie terecht is gekomen.

De begrotingsscan is niet vrijblijvend. De gemeente is verantwoordelijk voor het vervolg. Om deze reden is een reactie van de gemeente over de wijze waarop zij denkt om te gaan met de opgenomen aanbevelingen aan de provinciale toezichthouder (en een afschrift aan de IFLO noodzakelijk. De wijze waarop de gemeente omgaat met de aanbevelingen wordt gemonitord door de toezichthouder. De conclusies en aanbevelingen kunnen ook input zijn voor overleg tussen de gemeente en de provincie in het kader van het begrotingstoezicht.

Gezien de verschillende doelstellingen van de begrotingsscan luidt de centrale probleemstelling in de begrotingsscan:
“Hoe komt het dat de financiële positie van Beuningen onder druk is komen te staan?”.

1.2 Werkwijze

Een begrotingsscan bestaat uit vier analyses. Als eerste kijken we naar de ontwikkeling van de financiële positie in Beuningen. Hiervoor onderwerpen we de begroting en de meerjarenraming, de jaarrekeningen en het weerstandsvermogen van de afgelopen jaren aan een onderzoek. In de tweede analyse vergelijken wij de lastendruk en toetsen wij aan de toelatingsvereisten tot artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet (Fvw).

In de derde analyse vergelijken we de eigen inkomsten (belastingen en overige heffingen) van Beuningen met de selectiegroep. En in de vierde analyse vergelijken we de nettolasten van Beuningen op clusterniveau met zowel de toedeling van middelen uit het gemeentefonds als met de nettolasten van de selectiegroep. Ten slotte is een aanvullend onderzoek verricht naar de personeelsomvang en -kosten. De vijf analyses zijn te vatten in de volgende onderzoeksvragen.

Onderzoeksvraag 1

Hoe heeft de financiële positie van Beuningen zich de afgelopen jaren ontwikkeld en hoe ziet de financiële positie er meerjarig uit? Hoe zien hierin afzonderlijk de positie van de grondexploitaties eruit?

Onderzoeksvraag 2

Doen zich tussen de gemeente Beuningen en de landelijke selectiegroep overeenkomsten en verschillen voor ten aanzien van de belastingen en rechten en zo ja, in welke mate zijn deze verschillen te verklaren?

Onderzoeksvraag 3

Hoe verhouden de nettolasten van Beuningen in 2007 zich ten opzichte van de clusters van de algemene uitkering?

Onderzoeksvraag 4

Versillen de nettolasten van Beuningen in 2007 op subclusterniveau ten opzichte van de selectiegroep en zo ja, in welke mate zijn deze verschillen te verklaren?

Onderzoeksvraag 5

Versillen de personeelsomvang en -kosten van Beuningen per peildatum eind 2005 ten opzichte van de selectiegroep en soortgenoten?

Uitgangspunt voor onze werkwijze is de begroting 2007 inclusief het dekkingsplan bij de begroting 2007 en de jaarrekeningen van Beuningen die de raad vanaf 2005 heeft vastgesteld.

1.3 Kenmerken

Bij de beantwoording van de tweede, vierde en vijfde onderzoeksvraag wordt uitgegaan van een selectiegroep. Op basis van de belangrijkste structuurkenmerken van Beuningen is gezocht naar vergelijkbare gemeenten, verder te noemen de selectiegroep. Deze gemeenten zijn Duiven, Elburg, Gilze en Rijen, Langedijk, Oisterwijk en Schijndel.

De gemiddelde opbrengst (en samenstelling daarvan) per inwoner uit het gemeentefonds komt voor Beuningen in voldoende mate overeen met de selectiegroep om tot een vergelijking te komen. Tot de keuze van de selectiegroep is gekomen op basis van een hiervoor uitgevoerde analyse van de belangrijkste hierna genoemde structuurkenmerken. Daaruit blijkt dat de middelentoedeling vanuit het gemeentefonds aan Beuningen ten opzichte van de selectiegroep met structureel € 7 per inwoner negatief afwijkt, ofwel € 176.000¹. De aangegeven negatieve afwijking betekent niet dat Beuningen slechter af zou zijn. Tegenover de lagere algemene uitkering staan in het algemeen ook lagere lasten.

De gemeente Beuningen heeft een goede sociale structuur en weinig centrumfunctie. De gemeenten uit de selectiegroep hebben allen een goede of redelijke sociale structuur en een redelijke of weinig centrumfunctie.

In het navolgende overzicht staan de belangrijkste structuurkenmerken van de gemeente Beuningen en het gemiddelde van de selectiegroep. Conclusie op grond van het voorgaande is dat de selectiegroep qua structuurkenmerken goed aansluit bij de structuurkenmerken van Beuningen.

---

¹ Zie bijlage 3. Hierbij is uitgegaan van de structurele algemene uitkering (dat wil zeggen zonder het effect van de suppletie-uitkering herijking 2006, de OZB-compensatie in 2007 en de afbouw van de tijdelijke maatstaven rioleringen en monumenten en de integratieuitkering WUW en rekening houdend met de WMO-gelden en de afwezigheid van voorzieningen voor voortgezet onderwijs).

Onderstaand zijn enkele belangrijke structuurkenmerken van Beuningen en het gemiddelde van de selectiegroep weergegeven.

Structuurkenmerken	Beuningen	Gemiddelde selectiegroep
Aantal inwoners	25.078	24.665
Aantal woonruimten	10.171	10.031
Jongeren	6.856	6.567
Lokaal klantenpotentieel	20.610	23.322
Omgevingsadressendichtheid	9.317	8.690
Bodem	1,01	1,00
Huishoudens met een laag inkomen	2.313	2.423
Kernen	6	4

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 beantwoorden wij de eerste onderzoeksvraag door te focussen op de jaarrekeningen 2005 en 2006, de begroting 2007, de meerjarenraming 2008-2010 en het weerstandsvermogen. In hoofdstuk 3 vergelijken wij Beuningen met de selectiegroep op de punten belastingen en rechten en belastingdruk (de tweede onderzoeksvraag). Hoofdstuk 4 bevat de vergelijking op clusterniveau met de algemene uitkering (de derde onderzoeksvraag) en met de nettolasten van de selectiegroep op subclusterniveau (de vierde onderzoeksvraag). In hoofdstuk 5 besteden we op verzoek van de gemeente aandacht aan de personeelsomvang en -kosten (de vijfde onderzoeksvraag).

2. DE ONTWIKKELING VAN DE FINANCIËLE POSITIE VAN DE GEMEENTE BEUNINGEN

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt op hoofdlijnen een beeld gegeven van de financiële positie van de gemeente Beuningen. De aandacht focust zich hierbij op de budgetcyclus. Dit betekent dat de nadruk met name ligt op de jaarrekeningen van de afgelopen jaren en op de begroting 2007. De belangrijkste graadmeters voor de financiële positie van de gemeente. Hierbij wordt voor de begroting 2007 en de meerjarenraming 2008-2010 aandacht besteed aan de organisatie van de financiële functie en de uitvoering van de voorschriften voor de begroting (het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)). Verder wordt ingegaan op de financiële positie en de risico's van de gemeentelijke grondexploitatie en de zandwinning. Risico's die van belang zijn voor het vormen van een oordeel over de financiële positie van de gemeente. Ook wordt kort aandacht geschonken aan de bepalingen van de door de raad op grond van artikel 212 van de Gemeentewet vastgestelde verordening op de uitgangspunten van het financieel beleid, het financieel beheer en de inrichting van de financiële organisatie, met name in relatie tot de eerder genoemde onderwerpen. Tot slot wordt er ingegaan op een aantal (algemene) ontwikkelingen op gemeentelijk financieel terrein, die ook op de financiële positie van de gemeente Beuningen van invloed (kunnen) zijn.

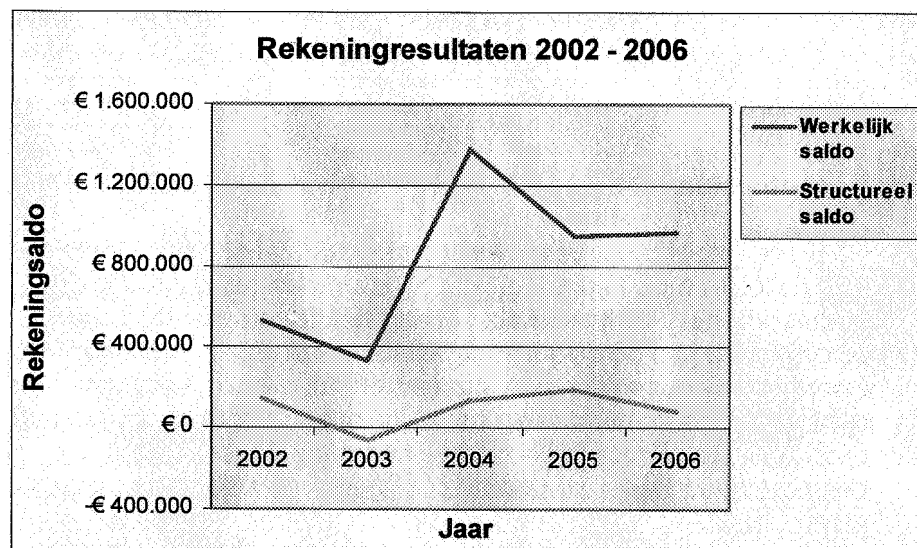
2.2 Budgetcyclus

De gemeentelijke budgetcyclus kent een drietal stappen. Vanaf het vaststellen van de begroting, voorafgaand aan het begrotingsjaar, wordt gedurende het jaar twee maal via een bestuursrapportage een actualisering van de cijfers vastgesteld. De eerste bestuursrapportage wordt daarbij vertaald in een Voorjaarsnota, die een voorlopig beeld schetst van de komende begroting. De tweede bestuursrapportage wordt rond de vaststelling van de nieuwe begroting opgemaakt. In de bestuursrapportages worden de afwijkingen van de ramingen, ook in meerjarig kader, opgenomen, zodat een actueel structureel begrotingsbeeld kan worden gepresenteerd. De bestuursrapportages zijn hiermee belangrijke indicatoren voor de ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente in het betreffende jaar, maar ook naar de toekomst. Dit is ook opgenomen in de verordening die op grond van artikel 212 van de Gemeentewet door de raad is vastgesteld. Uiteindelijk wordt na afloop van het jaar de jaarrekening op- en vastgesteld. De wettelijke termijnen die voor de begroting en de jaarrekening zijn genoemd worden door de gemeente 'nageleefd'.

2.3 Jaarrekeningen

2.3.1 Algemeen

De afgelopen jaren hebben de jaarrekeningen van de gemeente steeds grote positieve saldi laten zien. Voor het overgrote deel werd dit veroorzaakt door incidentele meevallers. Voor het in beeld brengen van de financiële positie van de gemeente, met name naar de toekomst toe, is het van belang dat het totale rekeningresultaat wordt gezuiverd van de incidentele mee- en tegenvallers en dat zo het structurele saldo wordt bepaald. Niet in alle gevallen is duidelijk aan te geven of mee- en tegenvallers als structureel of incidenteel moeten worden aangemerkt. In de gepresenteerde jaarrekeningen zijn weliswaar op meerdere plaatsen overzichten opgenomen van zowel het vastgestelde saldo als van incidentele componenten die dit bevat, maar hier ontbreekt de nodige transparantie. Expliciet zou kunnen worden aangegeven wat het structurele saldo van de jaarrekening is en wat de structurele effecten van de uitkomsten op de komende begroting(en) zijn. In onderstaande grafiek zijn de jaarrekeningsaldi van de afgelopen vijf jaren weergegeven. Hierbij is als structureel saldo het werkelijke saldo genomen, dat vervolgens door de toezichthouder is gecorrigeerd voor incidentele zaken.

Uit de grafiek blijkt duidelijk dat, incidentele meevallers tot de hoge jaarrekeningsaldi hebben bijgedragen. Dit is mede ontstaan door de regelgeving in het BBV. Veel zaken die vroeger nog binnen de jaarrekening werden verwerkt worden nu, pas na bestemming, meegenomen in het rekeningresultaat. Doordat de jaarrekening steeds binnen de wettelijke termijn, in casu 15 juli, wordt vastgesteld is het mogelijke de structurele effecten daarvan in de nieuwe begroting te

verwerken. Buiten het opvallend grote aandeel van de per saldo incidentele voordelen valt toch ook op dat bijna steeds, zij het beperkt, structurele meevallers kunnen worden geconstateerd. Eén van de zaken die bij de incidentele meevallers jaarlijks kan worden genoteerd zijn de onderuitputting op rente en afschrijving van, vooral nieuwe, investeringen. Vanaf de begroting 2007 heeft de gemeente structureel onderuitputting geraamd op de kapitaallasten van nieuwe investeringen in het eerste jaar, door die maar voor 50% mee te nemen. Veelal worden (incidentele) voordelen behaald doordat nieuwe investeringen en/of beleidsvoornemens niet direct bij aanvang van het begrotingsjaar worden doorgevoerd. De jaarrekening 2007 zal uit moeten wijzen in hoeverre genoemde verandering invloed heeft op het incidentele rekeningsaldo. Daarnaast blijkt dat in de begroting opgenomen stelposten voor nieuw beleid vaak in het eerste jaar niet geheel worden aangewend. Wij bevelen aan ten behoeve van de komende begrotingsjaren te onderzoeken in hoeverre de lasten van nieuw beleid en nieuwe investeringen in het eerste begrotingsjaar realistischer kunnen worden geraamd.

2.3.2 Jaarrekeningen 2005 en 2006.

Ten tijde van het samenstellen van de scan was er nog slechts een conceptjaarrekening 2006 beschikbaar en was er op het laatste moment een accountantsrapport. Daarom wordt ook nog even teruggekeken naar de jaarrekening 2005.

Jaarrekening 2005

De jaarrekening 2005 sloot met een positief saldo van € 945.000. Dit nadat binnen de jaarrekening tot een totaalbedrag van € 960.000 voorzieningen waren getroffen voor wachtgeldverplichtingen van de wethouders, dubieuze debiteuren, werkvoorzieningsschap "Breed" en de bodemsanering op het terrein van Pandahara. Daarnaast werd binnen de jaarrekening, ten laste van reserves voor een bedrag van ruim € 1 miljoen extra afgeschreven op de boekwaarde van fietspaden. Uiteindelijk resteerde, na provinciale correcties van zichtbare incidentele zaken, zoals extra afschrijvingen en de vorming van een voorziening dubieuze debiteuren, een positief structureel saldo van € 187.000. De gemeente heeft in de analyse van de verschillen ook aangegeven welke bedragen als incidenteel moeten worden aangemerkt. Een totaaloverzicht van alle incidentele bedragen ontbreekt echter. Dit is noodzakelijk om duidelijk in beeld te hebben wat het structurele beeld van de jaarrekening is. De gemeente ontving voor de jaarrekening 2005 overigens een goedkeurende accountantsverklaring. Ook de rechtmatigheidsverklaring werd afgegeven.

Jaarrekening 2006

Het concept van de jaarrekening 2006 sluit met een positief saldo van € 920.000 exclusief grondexploitatie. Het batig saldo van de grondexploitatie bedraagt € 767.000. Ook binnen deze jaarrekening is ruimte aanwezig om extra af te schrijven, dit keer voor een bedrag van circa € 650.000 in verband met niet meer gebruikte dislocaties onderwijs. Wat voor 2005 gold, geldt ook voor deze jaarrekening. Ook hier is een uitgebreide analyse gemaakt van de verschillen, maar is het toch lastig gebleken de uitkomst zoveel als mogelijk te schonen van incidentele effecten. Opvallende bedragen in deze jaarrekening zijn de aandelenconversie van Vitens en ontvangen dividenden van de Bank Nederlandse Gemeenten.

Voor zover in beeld heeft de gemeente de structurele financiële effecten die zijn gebleken uit de jaarrekening wel meegenomen in de Voorjaarsnota 2007.

In zowel 2005 als 2006 valt ook op dat in de tussentijdse rapportages in veel mindere mate sprake is van een hoog positief saldo, waardoor de hoge jaarrekeningsaldi enigszins verrassend zijn. Dit roept de vraag op in hoeverre de processen van het budgetbeheer voldoende zijn of voldoende worden uitgevoerd. Wij bevelen aan dit nader te onderzoeken en waar nodig te verbeteren.

Accountantsverklaring jaarrekening 2006

De gemeente heeft naar aanleiding van de controle van de jaarrekeningen van de accountant een goedkeurende verklaring ontvangen (getrouwheid). Ook de rechtmatigheidstoets was voldoende, zodat ook daar een goedkeurende verklaring voor afgegeven is. Naar aanleiding van de controle is door de gemeente nog een bedrag van ruim € 400.000 extra voor een voorziening voor wethouderspensioenen opgenomen. Hierdoor is het in eerste instantie becijferde resultaat naar beneden bijgesteld tot € 920.000.

Hierna zijn enkele relevante opmerkingen van de accountant expliciet door ons opgenomen. Dit hebben wij gedaan omdat ook wij deze onderdelen van groot belang achten.

- Er worden relatief grote overschrijdingen geconstateerd op de programma's Algemeen bestuur en Ruimtelijke ordening. De bedragen waar het om gaat, respectievelijk € 236.000 en € 126.000 zijn volgens ons dermate groot dat de vraag gerechtvaardigd is of die niet eerder aan de raad hadden moeten worden voorgelegd en via een begrotingswijziging geaccordeerd.
- De door de gemeente gehanteerde beheerplannen zijn niet actueel, waardoor niet kan worden vastgesteld of de voorziening en de jaarlijkse dotering voldoende is. Bij de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen komen wij hier op terug.
- Er zijn onvoldoende voorzieningen getroffen voor verliesgevende complexen binnen de grondexploitatie tot een bedrag van

€ 84.000. In relatie tot de winstverwachtingen van een tweetal andere lopende exploitaties achten wij deze opmerking terecht, maar zijn de hierbij behorende financiële consequenties beperkt.

De gemeente is nog in overleg met de accountant over de hiervoor genoemde opmerkingen

Conclusie en aanbeveling

De jaarrekeningen sluiten de laatste jaren steeds met een positief saldo. Dit is nog steeds het geval na schoning van de incidentele posten. De gemeente is er vanaf 2007 toe overgegaan om kapitaallasten van nieuwe investeringen in het eerste jaar maar voor de helft te ramen, teneinde in de jaarrekening niet met een groot bedrag aan onderuitputting te worden geconfronteerd en om ruimte te maken binnen de begroting.

Binnen de analyse van de jaarrekeningen wordt door de gemeente zoveel mogelijk aangegeven in hoeverre de geconstateerde afwijkingen met de ramingen incidenteel of structureel van aard zijn. Wij bevelen u aan in de jaarrekening een overzicht op te nemen met alle incidentele bedragen (ook indien dit geen verschillen zijn met de raming) en zo het structurele saldo te bepalen. Dit komt de informatiewaarde van de jaarrekening ten goede. Bovendien betekent het een verbetering van de mogelijkheden de realiteitswaarde van de ramingen in de komende begroting(en) te verbeteren.

2.4 Begrotingen 2006 en 2007 en meerjarenraming 2008-2010

De kern van de beoordeling van de financiële positie ligt in de beoordeling van de begroting 2007 en de meerjarenraming 2008-2010, zoals door de raad in november 2006 zijn vastgesteld. We ontkomen er echter niet aan de financiële situatie op basis van de begroting 2006 eerst mee te nemen, om de huidige situatie te verduidelijken.

2.4.1 Budgettaire positie op basis van de begroting 2006 en de meerjarenraming 2007-2009

De vastgestelde begroting 2006 sluit met een positief saldo van € 2.000. Dit saldo is tot stand gekomen door een begroting vast te stellen op basis van bestaand beleid en hieraan de diverse lasten voor nieuw beleid (gesplitst in vervangingsinvesteringen, onontkoombaar nieuw beleid en overige nieuw beleid/wensen college) en het dekkingsplan toe te voegen. De saldi voor de jaren 2006-2009 zijn als volgt:

2006:	+/+ € 2.000
2007:	-/- € 740.000
2008:	-/- € 465.000
2009:	-/- € 250.000

De negatieve saldi ontstaan met name door het nieuwe beleid in 2006 en 2007 tot bedragen van ruim € 456.000 respectievelijk €700.000. In het dekkingsplan is een OZB-stijging opgenomen die uitgaat boven het maximum dat wettelijk is toegestaan. De raad diende voor deze bovenwettelijke stijging een verzoek om ontheffing in bij Gedeputeerde Staten (GS).

Bij de beoordeling van de begroting wordt allereerst uitgegaan van de structurele baten en lasten op basis van bestaand beleid, dat wordt aangevuld met lasten voor vervangingsinvesteringen en ander 'onontkoombaar nieuw beleid'. De ruimte die dan (eventueel) resteert wordt door de toezichthouder gehanteerd als criterium voor zijn oordeel over preventief of repressief toezicht. Voor Beuningen bedroeg deze ruimte ruim € 200.000. De gemeenteraad besloot om ten behoeve van nieuw beleid een groter bedrag beschikbaar te stellen en het tekort te dekken met een bovenwettelijk OZBverhoging tot een bedrag van € 400.000. Hiertoe was ontheffing nodig van GS. Deze ontheffing is destijds zonder inhoudelijke toets verleend, omdat ten tijde van het ontheffingsverzoek er nog geen sprake was van een formele wet en er geen toetsingskader was voor het beoordelen van ontheffingsverzoeken. Deze handelwijze is door alle colleges van GS toegepast.

Omdat de verleende ontheffing incidenteel was, was duidelijk dat de raad toch maatregelen zou moeten treffen. Niet in de laatste plaats omdat de meerjarenraming op dat moment, mede veroorzaakt door een omvangrijk bedrag voor nieuwe beleidsvoornemens, ook voor 2007 een flink tekort liet zien. Vooral tegen de achtergrond van de eigen verantwoordelijkheid van de raad voor de financiële situatie van de gemeente heeft GS de raad hier, naar aanleiding van de begroting 2006, op gewezen.

2.4.2 Budgettaire positie op basis van de begroting 2007 en de meerjarenraming 2008-2010

De raad heeft de begroting 2007 en de meerjarenraming 2008-2010 vastgesteld met de volgende saldi:

2007	+/+	13.344
2008	-/-	71.575
2009	+/+	166.717
2010	-/-	20.023

Deze cijfers zijn met inbegrip van relatief forse bedragen voor nieuw beleid en met een bovenwettelijke OZB-verhoging van 11%. Deze laatste staat ingeboekt voor een bedrag van iets meer dan € 400.000. De totale OZB-stijging komt hiermee uit op 13,75%. In de begroting is ook

meegenomen de in oktober 2006 bekend geworden lagere rijksbijdrage in het kader van de Wet werk en bijstand.

In het voorwoord van de begroting 2007 van het college aan de raad schrijft het college dat formeel binnen de begroting enkel nog op de lastenkant kan worden gestuurd. Dit is overigens volgens het college niet meer mogelijk. Volgens het college heeft Beuningen vanaf de beëindiging van de artikel 12-status altijd een terughoudend (nieuw) beleid gevoerd op het doen van uitgaven. De kerntakendiscussie van enige jaren geleden heeft dit bevestigd. Daarnaast is het college van mening dat de weerstandscapaciteit onvoldoende is. Er worden geen andere structurele dekkingsmogelijkheden gezien dan de door het college voorgestelde extra belastingverhoging.

De raad heeft conform het voorstel van het college besloten en een bovenwettelijke OZB-stijging structureel opgenomen in de begroting. Hiervoor was op basis van artikel 220g van de Gemeentewet ontheffing nodig van GS. GS heeft de begroting 2007 en de meerjarenraming 2008-2010 beoordeeld aan de hand van de bepalingen in de Gemeentewet en de geldende beleidsregels. Op basis van deze beoordeling komt GS tot de conclusie dat de gemeente in aanmerking komt voor het repressieve toezicht. Binnen de begroting, op basis van bestaand beleid en de noodzakelijke investeringen, is er ruimte voor nieuw beleid. GS becijfert dit op een bedrag van ruim € 160.000 voor 2007, oplopend tot ruim € 460.000 in 2010. GS heeft dan ook besloten niet in te stemmen met de gevraagde bovenwettelijke OZB-stijging. In het kort geding dat de gemeente hiertegen instelde bij de voorzieningenrechter is GS in het gelijk gesteld. De procedure bij de bestuursrechter loopt nog.

De genoemde bedragen voor ruimte voor nieuw beleid zijn aanzienlijk lager dan het gemeentelijk ambitieniveau. De gemeente wil deze bedragen structureel met € 400.000 verhogen, via een OZB-stijging, om zo de ruimte voor nieuw beleid te laten aansluiten bij het eigen ambitieniveau. Nu dit niet via een OZB-verhoging mogelijk is² heeft de raad besloten voor 2007 dit bedrag te onttrekken aan de algemene reserve. Voor de dekking van de komende jaren worden eerst de resultaten van de begrotingsscan af te wachten. Hoewel een dergelijke handelwijze begrijpelijk is, ontslaat dat de raad niet van de verantwoordelijkheid om er voor zorgen dat de structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Wij bevelen de gemeenteraad dan ook aan om, bij eventuele toekomstige tekorten zelf een heroverwegingsronde te starten, met als doel het financieel evenwicht te bereiken. De uitkomsten van deze scan kunnen hierbij een handreiking zijn. De Gemeentewet geeft aan de raad de verantwoordelijkheid voor een sluitende begroting en/of

---

² Intussen heeft overleg tussen de Vereniging Nederlandse gemeenten (VNG) en de minister van BZK er toe geleid dat laatstgenoemde heeft voorgesteld de maximering van de OZB, voor zover het de tariefsstijging betreft, weer te laten vervallen. Dit geeft een ander licht op de mogelijkheden voor de gemeente om structurele risico's op te vangen. Voor de mogelijke afschaffing van de maximering is wel een wetswijziging noodzakelijk en derhalve een parlementaire goedkeuring.

meerjarenraming heeft. Dit betekent dat de raad er voor dient te zorgen dat de begroting in ieder geval meerjarig structureel in evenwicht is.

Rentetoerekening aan reserves

De gemeentelijke reserves worden, zoals gebruikelijk, gebruikt als financieringsmiddel. Hierdoor hoeft er niet dan wel minder te worden geleend. In een eerder stadium heeft de raad besloten de rentetoerekening aan reserves, die jarenlang op 2% lag te verhogen naar 5%. Dit met name om het weerstandscapaciteit van de gemeente te verbeteren. Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2006 is door het college al weer aangegeven dat de rentetoevoeging toch op 2% gehandhaafd moet blijven. Het budgettair voordeel dat hiermee wordt behaald bedraagt € 230.000. Met een toevoeging van 2% blijven de reserves op peil (inflatiecorrectie) en wordt de begroting ontlast voor (extra) rentelasten. Het is echter wel zo dat bij tussentijdse aanwending van de reserves, bijvoorbeeld ter dekking van een investering, andere financieringsmiddelen moeten worden aangetrokken, die meer rentelasten zullen betekenen. Wij pleiten dan ook in z'n algemeenheid voor het jaarlijks ramen van een marktconforme rente aan de reserves. Dit legt een extra druk op de exploitatie. Wij bevelen de gemeente aan te onderzoeken in hoeverre het mogelijk en gewenst is in de begroting een groter bedrag of percentage op te nemen voor rente van reserves dan nu het geval is. Verder bevelen wij aan de rente van eigen financieringsmiddelen als risico op te nemen in de paragraaf weerstandvermogen. Hiervoor kan het bepalen van de budgettaire risico's die worden gelopen bij een 'lage' toerekening het uitgangspunt zijn. Bovendien kunnen dan de effecten van (ingeplande) onttrekkingen aan reserves worden meegenomen.

2.4.3 Doorberekening apparaatskosten

De gemeente heeft de gewoonte een deel van de apparaatskosten niet toe te rekenen aan de jaarlijks exploitatie, maar deze te activeren. De kosten worden toegerekend aan de grondexploitatie of aan de investeringen. In de jaarrekening blijkt achteraf dat deze inschatting redelijk goed is geweest. Op basis van de urenverdeling van de medewerkers wijken de werkelijk doorbelaste uren verhoudingsgewijs niet veel af van de in de begroting opgenomen ramingen. In de begroting 2007 gaat het om een totaalbedrag van meer dan € 900.000. Op een totaal aan personeelskosten van ruim € 8.000.000 is dit ongeveer 11%. Bij een teruglopend investeringsniveau zal deze doorberekening evenredig verminderen en komen de structurele personeelslasten ten laste van de jaarlijkse exploitatie. In meerjarig kader worden de lasten echter altijd constant geraamd. Jaarlijks zou bij de begroting en meerjarenraming moeten worden gezien of de doorbelasting van de apparaatskosten ook in de komende periode op hetzelfde peil kan blijven. De gemeente Beuningen neemt de hoge doorbelastingen aan

apparaatskosten wel als risico op in de paragraaf weerstandsvermogen. Wij bevelen aan vanaf de komende begroting de doorbelaste apparaatskosten ook in meerjarenperspectief op basis van reële ramingen planmatig op te nemen.

2.5 Weerstandsvermogen

2.5.1 Algemeen

In het BBV is voorgeschreven dat in de begroting een paragraaf weerstandsvermogen moet worden opgenomen. Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de mate waarin de gemeente in staat is financiële risico's en tegenvallers op een zodanige wijze op te vangen dat het op dat moment bestaande voorzieningenniveau ongewijzigd kan blijven. Het weerstandsvermogen bestaat enerzijds uit de weerstandscapaciteit en anderzijds uit de risico's waarvoor de gemeente nog geen voorzieningen heeft getroffen. De weerstandscapaciteit is op te delen in structurele weerstandscapaciteit (jaarlijkse ruimte in de begroting en belastingcapaciteit) en incidentele weerstandscapaciteit (onder andere reserves).

In de paragraaf weerstandsvermogen moet dus ook worden ingegaan op de risico's. Daarbij moeten alle voorzienbare risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd en die niet hebben geleid tot afwaardering van activa worden opgesomd. Het gaat daarbij om risico's die van materiële betekenis kunnen zijn voor het balanstotaal of de financiële positie. Dit onderdeel van de paragraaf weerstandsvermogen is divers van aard. Zonder uitgebreid onderzoek is het niet mogelijk met enige zeggenschap conclusies te verbinden aan de relatie tussen de risico's en de omvang en aard van de reserves en voorzieningen. De lokale omstandigheden van de diverse gemeenten zijn dermate verschillend dat een vergelijkende analyse van het weerstandsvermogen van een willekeurige gemeente met andere gemeenten niet mogelijk is.

Bij onze beoordeling van het weerstandsvermogen is van belang of de gemeentelijke informatie over weerstandscapaciteit en risico's volledig en betrouwbaar is.

2.5.2 Risico's

De gemeente Beuningen heeft de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn of kunnen worden getroffen zoveel mogelijk gekwantificeerd. In de Nota weerstandsvermogen, die in 2005 door de raad is vastgesteld zijn de kaders vastgelegd voor het risicomangement, de vraag hoe om te gaan met het afdekken van risico's via verzekeringen of voorzieningen en de gewenste weerstandscapaciteit. Dit laatste is bepaald door aan

moeilijk te kwantificeren risico's maximale, minimale en te verwachten bedragen toe te kennen. Bij de begrotingen en bij tussentijds rapportages wordt deze vrij uitputtende 'lijst' geactualiseerd.

In de jaarrekening 2006 heeft de laatste actualisering van de lijst plaatsgevonden. Uiteindelijk komt de gemeente tot de slotsom dat op basis van de lijst een structurele weerstandscapaciteit van ruim € 6,6 miljoen nodig is en een incidenteel weerstandscapaciteit van ruim € 13 miljoen. Van dit laatste bedrag is bijna € 11 miljoen bestemd voor de afdekking van risico's in de zandwinning.

De structurele risico's betreffen bijvoorbeeld open- eindereregelingen die door de gemeente worden uitgevoerd (WMO, WVG, leerlingenvervoer en kinderopvang), aanbestedingen en te ontvangen uitkeringen/bijdragen of subsidies van hogere overheden. Maar ook de hoge doorbelasting van apparaatskosten aan investeringen en aan de grondexploitatie, waarop in paragraaf 2.4.4 al is ingegaan. Van de structurele weerstandscapaciteit is door de maximering van de OZB bijna niets meer over. De gemeentelijke OZB-tarieven liggen boven de drempel. Indien de risico's zich daadwerkelijk zullen voordoen restte de gemeente tot aan het gesloten bestuurakkoord tussen Rijk en VNG niets anders dan binnen de exploitatie ruimte te zoeken. De gemeente laat verder onvermeld dat een deel van de risico's ook positief kan uitpakken. Zo brengt, zoals voor de komende jaren in de junicirculaire 2007 is aangegeven de algemene uitkering uit het gemeentefonds naast prijscompensatie ook reële groei. Bovendien hoeven de middelen die de gemeente ontvangt voor gedecentraliseerde taken niet onvoldoende te zijn, maar kan de gemeente er ook op overhouden.

Bij de incidentele risico's springt de zandwinning er uit. Hierop wordt in paragraaf 2.8 nader ingegaan. Ook wordt in die paragraaf verder stilgestaan bij de risico's binnen de grondexploitatie, die in de paragraaf weerstandsvermogen onderbelicht blijven.

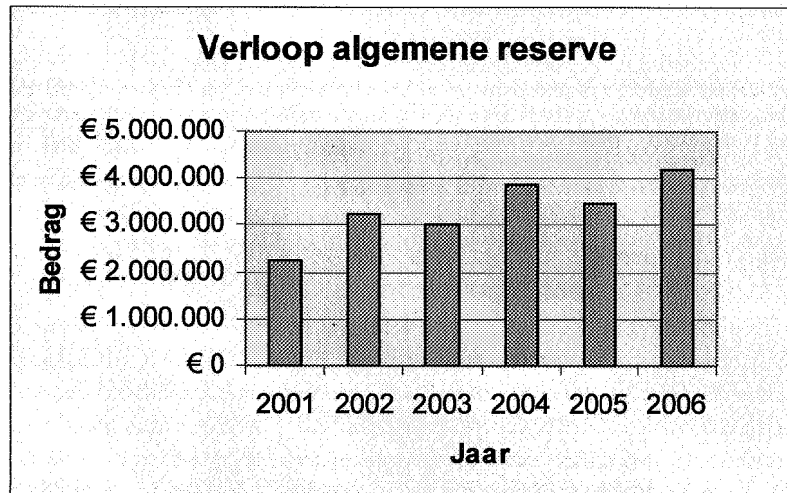
2.5.3 Reserves

Voor het beschrijven en beoordelen van de reservepositie is uitgegaan van de daadwerkelijke cijfers, zoals deze in de (concept) jaarrekening 2006 zijn gepresenteerd.

Algemene reserve

De algemene reserve bedraagt per 1 januari 2007, na bestemming van het resultaat van 2006, ruim € 4,1 miljoen. Dit betekent bijna € 160 per inwoner. Hier zal in ieder geval nog het (geraamde) tekort van de begroting 2007 af moeten, in casu € 400.000. Voor de beoordeling van het niveau van de algemene reserve dient het gehele risicoprofiel van de gemeente te worden meegewogen. In relatie tot de niveaus van andere Gelderse gemeenten zit Beuningen hiermee net onder het midden.

Hieronder is het verloop van de algemene reserve van de afgelopen jaren weergegeven, op basis van de cijfers van de jaarrekening.

Bestemmingsreserves

De gemeente heeft een groot aantal reserves, waarvan de bestemming al door de raad is aangegeven. Deze bestemmingsreserves vormen derhalve wel een deel van het vermogen, maar kunnen niet altijd worden gezien als dekking van mogelijke risico's. Voor (een deel van) deze reserves geldt echter ook dat een heroverweging mogelijk is.

Hoewel ze dus formeel door de raad nog niet geheel of gedeeltelijk als dekkingsmiddel zijn aangewezen, is aannemelijk dat ze op den duur voor het bestemde doel zullen worden aangewend. In 2005 heeft de raad een voorlaatste herziening van de nota 'Reserves en voorzieningen' vastgesteld. Hierin zijn per reserve onder meer het doel en de gewenste omvang omschreven. Het voornemen is deze nota vierjaarlijks te herzien. Dit is ook zo opgenomen in de verordening op het financiële beheer en beleid van de gemeente. Recent (voorjaar 2007) heeft een nieuwe actualisering van de nota plaatsgevonden

Het feit dat de gemeente en de omgeving constant in beweging blijven maakt een iets frequentere update van de nota zeer gewenst. Vooral ook omdat de gemeente haar eigen weerstandscapaciteit als onvoldoende bestempelt. Een heroverweging van de bestemmingsreserves, zowel voor wat betreft de aanwending ervan als de hoogte kan er voor zorgen dat de gemeentelijke weerstandscapaciteit kan wijzigen.

De toezichthouder beveelt dan ook aan een actualisering van de nota reserves en voorzieningen om de twee jaar, dit betekent twee keer per raadsperiode, te overwegen.

Reserve BTW-Compensatiefonds

Bij de invoering van het BTW-compensatiefonds (BCF) in 2003 heeft de gemeente Beuningen, evenals de meeste andere gemeenten, het eenmalige voordeel in 2003 gereserveerd om toekomstige nadelen te

kunnen afdekken. Het voordeel is gestort in de Reserve BCF. Deze reserve kan dienen om de jaarlijkse tekorten af te dekken. In de praktijk blijkt het lastig de exacte effecten voor de exploitatie in beeld te brengen. Voor de (landelijke) voeding van het BCF zijn de gemeenten gekort via het gemeentefonds. De uitname voor individuele gemeenten is redelijk goed te berekenen. De positieve effecten aan de lastenkant zijn steeds lastiger in beeld te brengen, omdat naast op exploitatie-lasten ook de BTW op investeringen wordt gecompenseerd. Hierdoor ontstaan geleidelijk voordelen op de kapitaallasten (rente en afschrijving), die echter in het jaar van investeren een nadeel opleveren omdat de BTW (macro gezien) al in het jaar van investeren is gekort op het gemeentefonds. Voor het zogenoemde activaprobleem is landelijk niet echt een oplossing gevonden. Gemeenten wenden hiervoor over het algemeen het gereserveerde voordeel uit het eerste jaar (2003) aan. Beuningen maakt bij de jaarrekening een opzet en berekent de voor- en nadelen en onttrekt daarna zondig aan de reserve. Vraag is of dit nu, vijf jaar na de invoering nog moet worden gehandhaafd. Wellicht kan de onttrekking aan de reserve in een aantal jaren geleidelijk worden afgebouwd en kan een eventueel restsaldo van de reserve anders worden bestemd of aan de algemene reserve worden toegevoegd. Een mogelijk voor- of nadeel gaat dan bij de jaarrekening op in het exploitatiesaldo en krijgt van daaruit zijn bestemming. Wij bevelen u aan te onderzoeken in hoeverre de huidige handelwijze met betrekking tot de reserve BCF nog gewenst en noodzakelijk is.

2.5.4 Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit wordt bepaald door de mogelijkheden (structureel) ruimte te creëren binnen de gemeentelijke begroting. Dit door de bestaande uitgaven te heroverwegen of door het, via verhoging van belastingen en/of heffingen, genereren van meer gemeentelijke inkomsten. De aangepaste wet- en regelgeving rond de OZB maakt de mogelijkheden tot het genereren van meer inkomsten beperkt. De ruimte tot aan de artikel 12-norm is beperkt (zie paragraaf 3.3). Voor wat de OZB betreft zijn er in de gemeentewet maximale tarieven genoemd die, indien gehanteerd, voor Beuningen meer dan een verdubbeling van de OZB-opbrengsten zouden betekenen. De verdere regelgeving rondom maximale tariefstijgingen en de politieke en maatschappelijke druk op beperking van gemeentelijke belastingen maken dit tot een irreële optie.

2.5.5 Oordeel over het weerstandsvermogen

Er is geen of nauwelijks structurele weerstandscapaciteit, omdat de ozb is gemaximeerd³, maar dit is bij veel gemeenten het geval. De genoemde

---

³ Zie voetnoot 2.

structurele risico's zijn ook bijna allen niet gemeentespecifiek, maar gelden voor veel of alle gemeenten. Indien deze risico's zich daadwerkelijk voordien zal de gemeente keuzes moeten maken. De structurele extra ruimte zal met name in een heroverweging bij de lasten gevonden moeten worden.

Het totaalbedrag van de incidentele risico's wordt voor een groot deel bepaald door de zandwinning. De gemeentelijke (incidentele) weerstandscapaciteit is onvoldoende om alle gekwantificeerde risico's, inclusief de zandwinning, af te dekken.

Dit maakt dat het weerstandsvermogen als matig wordt geclassificeerd. Opgemerkt wordt hierbij dat (financiële) duidelijkheid over de zandwinning dit oordeel positief kan beïnvloeden.

De hoogte van de algemene reserve geeft de gemeente dan in ieder geval de ruimte om zo nodig gefaseerd aanpassingen in het baten- en lastenniveau door te voeren. Voor de opvang van tijdelijke tekorten en risico's is de algemene reserve voldoende.

2.6 Voorgeschreven financiële verordeningen op grond van de Gemeentewet

Na invoering van het duale stelsel is de gemeente verplicht om een aantal (financiële) beheersverordeningen vast te stellen die de verantwoordelijkheden van raad en college inkaderen. Dit betreffen de verordeningen ex artikelen 212, 213 en 213a van de Gemeentewet. Artikel 212 bepaalt dat de raad een verordening met de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie moet vaststellen. Op grond van artikel 213 moet de raad een verordening met regels over de controle vaststellen. Tot slot is in artikel 213a geregeld dat de raad een verordening vaststelt voor de door het college te verrichten periodieke onderzoeken naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid. De genoemde verordeningen zijn op 13 november 2003 door de raad van Beuningen vastgesteld.

De verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet is intussen al twee keer herzien. De laatste herziening dateert van 13 december 2005. De naleving van de verordeningen wordt getoetst door de accountant. In de verordening ex artikel 212 zijn onder meer bepalingen overgenomen over reserves, afschrijvingen en de informatie in de begroting voor wat betreft de voorgeschreven paragrafen. Bij de eerste vaststelling van de verordeningen heeft de toezichthouder van de Gelderse gemeenten, waar nodig, becommentarieerd. De verordening van de gemeente Beuningen heeft toen geen specifieke aandachtspunten opgeleverd. De bepalingen van de verordeningen komen over het algemeen in de overige hoofdstukken van deze scan weer terug.

Op de verordeningen op grond van de artikelen 213 en 213a van de

Gemeentewet heeft de toezichthouder geen verdere op- of aanmerkingen. De toezichthouder constateert dat de tekst van de verordeningen (nagenoeg) aansluit bij de modelverordeningen van de VNG. Toetsing op de naleving van de verordeningen wordt uitgevoerd door de accountant.

2.7 Paragrafen

2.7.1 Algemeen

In het BBV is een aantal paragrafen verplicht voorgeschreven. De paragrafen worden geacht gegroepeerd de nodige beleidsmatige informatie te verschaffen voor de raad. In de begroting 2007 zijn deze allemaal opgenomen. Een aantal van deze paragrafen wordt hierna becommentarieerd.

2.7.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Op dit moment is de gemeente nog bezig met het opstellen van een 'Kwaliteitsplan openbare ruimte'. Wanneer dit is vastgesteld door de raad zal dit plan het beleidskader gaan vormen voor het onderhoudsniveau/kwaliteitsniveau van alle kapitaalgoederen binnen de gemeente. Bij het vaststellen van deze niveaus zal ook de bevolking worden betrokken. Inmiddels heeft een nulmeting plaatsgevonden. Vooruitlopend op het gereedkomen van het plan moet de gemeente het nog doen met de huidige plannen. De accountant heeft geconstateerd dat de beheerplannen niet altijd actueel zijn. Hierdoor is niet altijd goed te herleiden of de jaarlijks toevoegingen aan en de stand van de voorzieningen voldoende is.

Van de hiernavolgende kapitaalgoederen wordt aan de hand van een beheerplan jaarlijks een bedrag vrijgemaakt voor onderhoud. Wij hebben ons hierbij gebaseerd op de in de begroting 2007 opgenomen paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

1. Wegen

In 2003 heeft de gemeenteraad de beleidsvisie wegbeheer vastgesteld. Aansluitend hierop is een wegbeheerprogramma geïmplementeerd. De cijfers die dit programma laat zien betekenen dat over vier jaar het positieve saldo van de voorziening zal omslaan naar een negatieve stand. Dit met inachtneming van de nu bekende gegevens. In hoeverre het Kwaliteitsplan openbare ruimte de bedragen nog zal doen wijzigen is niet aangegeven. Wel lijkt het aannemelijk dat de gemeente, op basis van wat nu bekend is, in de toekomst meer geld zal moeten vrijmaken voor het onderhoud van de wegen. Desgevraagd heeft de gemeente aangegeven dat de bedragen voortkomende uit de onderhoudsplannen integraal zijn opgenomen in de begroting. De door de gemeente in de begrotingen

2006 en 2007 in de paragraaf kapitaalgoederen opgenomen grafiek geeft de indruk dat er in de toekomst onvoldoende financiële middelen zullen zijn voor het onderhoud van de wegen. Om kapitaalvernietiging te voorkomen zal het onderhoud op een (hiervoor) voldoende niveau moeten liggen. Wij bevelen u aan met voorrang de raad het ambitieniveau te laten vaststellen en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties volledig over te nemen in de begroting en meerjarenraming. Hiermee ontstaat er duidelijkheid over de gewenste omvang en jaarlijkse voeding van de voorziening wegenonderhoud. Hiermee kunt u bereiken dat er ook voor de toekomst voldoende financiële ruimte is om kapitaalvernietiging te voorkomen. Een maximale transparantie in de door u genomen beslissingen is daarbij een uitdrukkelijke voorwaarde. Indien jaarlijks bedragen worden gereserveerd die onvoldoende zijn betekent dit dat de begroting niet reëel is, hetgeen, in samenhang met de totale beoordeling, een grond kan zijn voor preventief toezicht.

2. Kunstwerken en kunstobjecten

Het jaarlijks beschikbare bedrag ligt circa 15% boven de minimumvariant uit het beheerplan kunstwerken en mag derhalve als voldoende worden verondersteld. Achterstallig onderhoud is in de afgelopen periode ingehaald.

3. Riolering

De ruimte voor onderhoud, vervanging en aanpassing van het rioolstelsel ligt vast binnen het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). De gemeente hanteert op basis daarvan kostendekkende tarieven voor het rioolrecht. Toekomstige toename van de lasten kan via de rioolrechten worden verhaald op de burgers en bedrijven die zijn aangesloten op de riolering.

4. Groen

Het onderhoud van het gemeentelijk groen is door de gemeente uitbesteed op basis van bestekken. De benodigde financiële middelen hiervoor zitten in de begroting. Op basis van de bestekken wordt naast het onderhoud, ook de vervanging van groen meegenomen.

5. Gemeentelijke gebouwen

Voor het plannen van het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is een gebouwenbeheerplan beschikbaar. De financiële vertaling daarvan is opgenomen in de begroting. Het recent opgestelde plan is (nog) niet door de raad vastgesteld. Voor de schoolgebouwen is dit in 2006 wel gebeurd.

6. Openbare verlichting

In de begroting 2007 is in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen bij het onderdeel 'openbare verlichting' een zeer gedetailleerd verhaal opgenomen over de stand van zaken met betrekking tot de diverse projecten. Een overall visie is niet duidelijk weergegeven of is er niet. Wel is er een beheerplan dat al in 2003 door de raad is vastgesteld. In de Voorjaarsnota 2007 blijkt dat er ineens meer geld nodig is voor

vervanging van de verlichting. Hieruit blijkt de noodzaak van een meer beleidsmatige aanpak. Wij bevelen aan in de begroting 2008 in beeld te brengen welke lasten er de komende periode met het onderhoud en de vervanging van de openbare verlichting gemoeid zijn en adviseren hiervoor ruimte binnen de begroting en meerjarenraming te creëren.

Conclusie en aanbeveling

Het onderhoud van de gemeentelijke kapitaalgoederen wordt planmatig aangepakt. Dit is ook een voorwaarde om de goederen in stand te houden en/of kapitaalvernietiging te voorkomen. Maar over het bedrag dat benodigd is voor het onderhoud en vervanging bestaat soms wat onduidelijkheid. Idealiter zou het zo moeten zijn dat de raad zijn ambitieniveau voor de diverse kapitaalgoederen bepaalt via een vastgesteld beheerplan en daarmee tevens bepaalt welk bedrag hiervoor jaarlijks noodzakelijk is. De financiële consequenties uit het beheerplan dienen volledig te zijn overgenomen in de begroting en de meerjarenraming. Dit moet voldoende zijn om risico's zoveel mogelijk uit te sluiten en kapitaalvernietiging te voorkomen.

In de betrokken paragraaf binnen de begroting kan dan jaarlijks hieraan en aan de actualiteit van de plannen worden gerefereerd.

Wij bevelen u aan aan de actualisering van de beheerplannen hoge prioriteit toe te kennen en jaarlijks in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen op te nemen welke bedragen (integraal uit het beheerplan) voor onderhoud (en vervanging) zijn gereserveerd en op welk raadsbesluit die bedragen zijn gebaseerd.

2.7.3 Verbonden partijen

De paragraaf verbonden partijen in de begroting is inhoudelijk beperkt van opzet. Buiten een kort theoretisch verhaal en een opsomming van de verbonden partijen is er nog voor een aantal verbonden partijen een korte toelichting gegeven op zaken die op dit moment spelen. Evident is dat bij sommige verbonden partijen de gemeente daadwerkelijk risico's loopt. In hoeverre hier zicht op is wordt in de paragraaf niet duidelijk.

Wij adviseren de paragraaf verbonden partijen en paragraaf weerstandsvermogen zodanig aan te passen en te actualiseren dat duidelijk is of en welke risico's er door de gemeente worden gelopen.

2.7.4 Grondbeleid

De raad heeft in juni 2004 de Kadernota Grondzaken vastgesteld. Het belangrijkste uitgangspunt hierbij is dat is vastgesteld dat de gemeente een actieve grondpolitiek voert. De groei van het aantal nieuwgebouwde woningen vanaf die periode en de verwachte nieuwbouw in de toekomst zijn tekenen dat het gemeentelijk voornemen ook daadwerkelijk gestalte krijgt. Wat op dit moment met name speelt is de vermoedelijke invoering

van grondexploitatiewet per 1 juli 2008. De positiewijziging van de gemeente die dit met zich meebrengt is tijdig onderkend. Aan de raad zal in 2008 een nieuwe kadernota grondzaken worden voorgelegd, waarin het grondbeleid voor de komende periode wordt vastgelegd. De voorschriften hiervoor zijn in de artikel 212-verordening vastgelegd.

2.7.5 Financiering

De gemeente heeft een relatief forse leningenportefeuille, die per 1 januari 2007 circa € 80 miljoen beslaat. Voor een gemeente van de grootte van Beuningen is dit omvangrijk te noemen. Investerings in de grondexploitatie, zandwinning en doorverstrekte (woningbouw)leningen zijn hier debet aan. Ook zijn leningen verstrekt aan gemeentelijke instellingen/verenigingen en ambtenaren. Het in portefeuille hebben van dergelijke bedragen aan leningen betekent automatisch dat er evenredige renterisico's gelopen worden. Schommelingen in rentepercentages, die niet kunnen worden doorberekend, kunnen voor flinke mutaties in de lasten zorgen. Op basis van de paragraaf Financiering kan niet echt een beeld worden gevormd in hoeverre de gemeente instrumenten hanteert om deze risico's zoveel mogelijk af te schermen. Voorgeschreven normen als de kasgeldlimiet en de renterisiconorm worden geacht de renterisico's in te perken. Daarnaast kan een goede liquiditeitsplanning er voor zorgen dat risico's beter en eerder in beeld komen.

Tot slot kunnen risico's in de financiering boven tafel komen door het hanteren van kengetallen/maatstaven. Een voorbeeld hiervan is de verhouding tussen de jaarlijkse afschrijvingen en de aflossingen. In principe zouden de afschrijvingen minimaal gelijk moeten zijn aan de (netto) aflossingen, om 'het lenen om af te kunnen lossen' te voorkomen. Wij bevelen aan in een volgende financieringsparagraaf en zonodig in de paragraaf weerstandsvermogen hier extra aandacht aan te besteden en zelf een oordeel te geven over de mogelijke financieringsrisico's.

2.8 Bouwgrondexploitatie en zandwinning

Bouwgrondexploitatie

De provincie maakt jaarlijks, naar aanleiding van de jaarcijfers een eigen risicoanalyse van de grondexploitatie van de gemeenten. In grote lijnen komt het er op neer dat het geïnvesteerde vermogen van zowel in exploitatie zijnde plannen als nog niet in exploitatie zijnde plannen wordt afgezet tegen het verwachte bouwvolume. Daarnaast worden de resultaatverwachtingen van de in exploitatie zijnde plannen en de weerstandscapaciteit meegenomen.

In de jaren 2002 tot en met 2004 was de uitkomst van deze rekenkundige exercitie dat de gemeente Beuningen forse risico's liep. In die jaren was het aantal uitgegeven kavels en/of opgeleverde nieuwbouwwoningen gedaald tot aantallen tussen de 10 en 20 per jaar. Vanaf 2005 is een

kentering zichtbaar. In 2005 en 2006 werden er 86 respectievelijk 193 woningen opgeleverd. Voor 2007 en 2008 zijn de laatste prognoses nog enigszins bescheiden met 175 en 258 op te leveren woningen, voor de jaren 2009, 2010 en 2011 worden er gemiddeld echter 580 per jaar verwacht. De grondexploitatiecomplexen waarbinnen deze nieuwbouw plaats zal moeten vinden sluiten naar verwachting met flinke positieve saldi. Enige terughoudendheid is hierbij echter wel op zijn plaats. Gerealiseerde winsten kunnen immers als dekkingsmiddel dienen, te realiseren winsten nog niet. Verder uitstel of stagnering, om welke redenen dan ook, betekent een langere doorlooptijd van de plannen met de daarmee gepaard gaande renteverliezen die er voor zorgen dat de resultaatverwachting enigszins naar beneden toe kunnen moeten worden bijgesteld. Bovendien is ten behoeve van de uitbreidingen bij de kern Ewijk (Masterplan Ewijk/Ewijkse Plassen) al voor meer dan € 13 miljoen geïnvesteerd. In de paragraaf weerstandsvermogen komt dit niet prominent naar voren. Wij zijn van mening dat het geïnvesteerde bedrag, in relatie tot het bouwvolume wel als risico, al dan niet binnen de grondexploitatie, in beeld dient te worden gebracht. Wij bevelen aan dit vanaf de begroting 2008 mee te nemen.

De analyses van de grondexploitatie, zoals die door de provincie zijn opgesteld, vertonen vanaf 2005 weer een positief beeld. Hierbij is uitgegaan van ongeveer 200 te bouwen woningen in 2007. Een tweetal exploitaties, met een gezamenlijk positief resultaat van ruim € 5 miljoen, kan in 2007 worden afgesloten. Hiermee wordt de algemene reserve binnen de grondexploitatie in één keer ruim voldoende gemaakt. Voor de analyse zoals door de provincie is opgesteld maakt deze winstneming weinig verschil, omdat de verwachte winst al onderdeel hiervan uitmaakte.

Op basis van de thans beschikbare gegevens (jaarrekening 2006) en de wetenschap dat een tweetal grondexploitaties binnenkort met een fors positief resultaat wordt afgesloten, kan de grondexploitatie als financieel gezond worden bestempeld.

Zandwinning

In 2001 heeft de gemeente Beuningen een overeenkomst gesloten met de provincie Gelderland om 30 miljoen ton industriezand te "leveren". Ruim 75% hiervan komt uit een te ontwikkelen plas ten zuiden van de kern Winssen. Het resterende deel uit de plas bij Beuningen en uit afgravingen ten gevolg van een voorhaven en nieuwe natuurontwikkeling in de Uiterwaard bij Winssen. De overeenkomst dient de provinciale opdracht tot het meewerken aan de landelijke behoefte aan zand. Ten behoeve van de zandwinning op een tweetal locaties is intussen meer dan € 12 miljoen geïnvesteerd. Het betreft daarbij voornamelijk het (kleine) gemeentelijke deel aan de Beuningse plas. De grote zandwinlocatie ten zuiden van Winssen is reeds voor het grootste deel in handen van een consortium van zandwinners.

Binnen de gemeentelijke administratie is de zandwinning onderdeel van de grondexploitatie. Bij de beoordeling van het weerstandsvermogen worden de risico's (het geïnvesteerde vermogen) separaat opgenomen. Zolang er nog geen definitieve contracten zijn getekend met ontzanders is ongewis in hoeverre in de toekomst rekening kan worden gehouden met de resultaten van de zandwinning. De relatief lage marktrente zorgt er nog voor dat de boekwaarde niet te snel oploopt, maar het is zeker vanuit financieel oogpunt en financiële risico's zeer belangrijk te streven naar snelle duidelijkheid over de zandwinning. In afwachting hiervan is het aan te bevelen de komende positieve resultaten uit de bouwgrondexploitatie op voorhand niet aan te wenden voor andere zaken, maar toe te blijven voegen aan de weerstandscapaciteit, om zodoende enigszins een buffer te hebben voor mogelijke nadelige financiële gevolgen van de zandwinning. Een minimaal sluitende exploitatie van de zandwinning, met inbegrip van alle kosten voor de toekomst, zal er toe leiden dat de beoordeling van het gemeentelijk weerstandsvermogen een stuk positiever wordt.

2.9 BBV

Naar aanleiding van de invoering van de dualisering zijn de begrotings- en verantwoordingsvoorschriften voor gemeenten aangepast. Naast het belang voor de gemeente zelf (sturing door de raad) is het voor de toezichthouder van belang dat de voorschriften op een correcte manier toegepast worden voor de beoordeling van de financiële positie. In de bijlage 6 is een zogenaamde 'checklist' opgenomen waaruit blijkt of de verschillende onderdelen uit het BBV in de begroting 2007 zijn opgenomen.

De conclusie kan worden getrokken dat de gemeentebegroting in grote lijnen wel voldoet aan de voorschriften van het BBV. Een belangrijk aspect dat ontbreekt is een expliciete weergave van de financiële vertaling van de diverse beheerplannen in de paragrafen. De raad moet naast een uitspraak over het ambitieniveau expliciet een uitspraak doen over de integrale financiële vertaling uit het beheerplan naar de begroting. De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is daarvoor de geëigende plek. In paragraaf 2.7.2 is hierover reeds een aanbeveling opgenomen. Daarnaast is het belangrijk dat goed in beeld wordt gebracht wat de structurele saldi van de begroting zowel bij de eerste jaarschijf als in meerjarenperspectief zijn. Ook hier is eerder in deze scan al aan gerefereerd (paragraaf 2.3.2).

2.10 Conclusie en aanbevelingen

De financiële positie van de gemeente Beuningen wordt in zijn algemeenheid redelijk ingeschat. De jaarrekeningen sluiten al jaren met (incidentele) overschotten, waardoor de (incidentele)

weerstandscapaciteit jaarlijks toeneemt. Structureel zijn de positieve effecten uit de jaarrekeningen weliswaar beperkt, maar toch nog altijd positief.

Hoewel er vooral op detailniveau wel de nodige aanbevelingen te maken zijn spitsen de geconstateerde problemen zich toe op twee zaken. Het ambitieniveau van de raad dat nog niet parallel loopt met de financiële ruimte en de onzekerheden (lees: financiële risico's) in verband met de komende zandwinning en de financiële vertaling van de beheerplannen. Voor wat betreft het eerste komt uit dit hoofdstuk naar voren dat de budgettaire problemen overkomelijk zijn. Voor eventuele ombuigingen kan de raad zich laten leiden door de uitkomsten van de volgende hoofdstukken. In de aanbevelingen is dan ook aangegeven dat het met behulp van de uitkomsten uit de verdere hoofdstukken van deze scan mogelijk moet een (eventueel) noodzakelijke financiële taakstelling voor 2008 of verdere jaren in te vullen.

Bij de zandwinning is in de aanbevelingen de nadruk gelegd op het streven naar financiële duidelijkheid/zekerheid voor de gemeente. Het geheel of gedeeltelijk wegvallen van de financiële risico's voor de zandwinning, inmiddels is meer dan € 12 miljoen geïnvesteerd, maakt dat het oordeel over het weerstandsvermogen ook door de gemeente zelf veel positiever kan zijn.

Het gemeentelijk weerstandsvermogen wordt nadrukkelijk bepaald door de risico's in de zandwinning. De gemeentelijke (incidentele) weerstandscapaciteit is onvoldoende om alle gekwantificeerde risico's inclusief de zandwinning, af te dekken. Dit maakt dat het weerstandsvermogen als matig wordt geclassificeerd. Financiële duidelijkheid over de zandwinning kan dit oordeel positief beïnvloeden.

Bij de inhoudelijke beoordeling van de (voorgeschreven) paragrafen is de nadruk gelegd op de risico's met betrekking tot de deelnamen in publiek- en privaatrechtelijke organisaties (verbonden partijen) en vooral op de paragraaf grondbeleid en de paragraaf kapitaalgoederen. Duidelijk moet in de begroting worden aangegeven welke gelden er op basis van welke plannen nodig zijn voor onderhoud en of deze ook daadwerkelijk in de begroting zijn opgenomen. Hoewel er nog een groot deel van de exploitatie van de Ewijkse plas moet worden vastgesteld (en hier al wel flink is geïnvesteerd) wordt de bouwgrondexploitatie als redelijk gezond bestempeld. Dit is met name ingegeven door de toename van de woningbouw in de afgelopen twee jaar en de verwachte woningbouw tot aan 2011.

In dit hoofdstuk zijn bij de diverse onderdelen verschillende aanbevelingen gedaan. Hierna zijn ze allemaal nog een keer opgenomen.

1. Neem in de jaarrekening een overzicht op van alle incidentele baten en lasten en bepaal zo het structurele saldo. Dit verbetert de informatie over de financiële positie van de gemeente en kan een belangrijke input zijn voor de komende begroting(en).
2. Onderzoek of de processen met betrekking tot het budgetbeheer verbetering behoeven.
3. Start bij eventuele toekomstige begrotingstekorten een heroverwegingsronde met als doel een sluitende meerjarenraming vast te stellen. Maak hierbij gebruik van de uitkomsten van deze scan. Het is de verantwoordelijkheid van de raad te zorgen voor een structureel sluitende begroting en meerjarenraming.
4. Onderzoek de mogelijkheid de toevoeging van rente aan de reserves uit te breiden, ter voorkoming van renterisico's gedurende het begrotingsjaar.
5. Neem de rente van eigen financieringsmiddelen als risico op in de paragraaf weerstandsvermogen.
6. Neem vanaf de komende begroting de doorbelasting van apparaatskosten aan investeringen en grondexploitatie binnen de meerjarenraming op volgens reële ramingen.
7. Actualiseer de Nota reserves om de twee jaar.
8. Onderzoek in hoeverre het nog wenselijk en noodzakelijk is de huidige handelwijze met betrekking tot het BCF en de daarvoor ingestelde reserve in de komende begrotingen te handhaven.
9. Ken aan de actualisering van de beheerplannen de hoogste prioriteit toe en leg vast wat het ambitieniveau van de raad met betrekking tot het onderhoud van de kapitaalgoederen is. Neem jaarlijks in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen in de begroting op welke bedragen uit de vastgestelde beheerplannen zijn opgenomen en op welke raadsbesluiten dit is gebaseerd.
10. Geef in de paragraaf verbonden partijen aan welke (financiële) risico's de gemeente hier loopt.
11. Maak in de financieringsparagraaf gebruik van een liquiditeitsprognose en kengetallen om de (rente)risico's zichtbaar te maken.
12. Neem bij de inventarisatie van de risico's het geïnvesteerde vermogen in verband met de bouwgrondexploitatie van Masterplan Ewijk/Ewijkse Plassen mee, zolang geen sluitende exploitatie-opzet is vastgesteld.
13. Voeg, in afwachting van definitieve overeenkomsten ten behoeve van de zandwinning, winsten uit de grondexploitatie toe aan de weerstandscapaciteit van de grondexploitaties, teneinde de risico's binnen de zandwinning, zoveel mogelijk, af te dekken.

3 DE EIGEN INKOMSTEN VERGELEKEN

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beantwoorden we de volgende vraag:

Doen zich tussen de gemeente Beuningen en de landelijke selectiegroep overeenkomsten en verschillen voor ten aanzien van de belastingen en rechten en zo ja, in welke mate zijn deze verschillen te verklaren?

Daarbij besteden wij ook aandacht aan de Financiële-verhoudingswet (Fvw) in relatie tot de belastingcapaciteit en de bijbehorende normopbrengsten conform artikel 12 van deze wet. Tevens komen de gemeentelijke woonlastendruk en de overige heffingen aan de orde.

3.2 De Financiële-verhoudingswet en belastingcapaciteit

De Fvw heeft als doel de algemene uitkering uit het gemeentefonds zo goed mogelijk te verdelen over de gemeenten, rekening houdend met kostenverschillen. Het belangrijkste principiële uitgangspunt hierbij is gelijke voorzieningencapaciteit bij gelijke OZB-tarieven). Om die reden is als onderdeel van de algemene uitkering uit het gemeentefonds een zogenaamde 'inkomensmaatstaf' ingevoerd⁴. Deze inkomensmaatstaf houdt grosso modo in dat de waarde van de onroerende zaken in elke gemeente wordt verrekend (in mindering worden gebracht op de algemene uitkering) tegen bepaalde rekentarieven.

Voor het jaar 2007 bedragen deze rekentarieven € 2,34 voor eigenaren van woningen, € 2,42 voor gebruikers van niet-woningen en € 3,00 voor eigenaren van niet-woningen per € 2.500 economische waarde. Gemeenten met een relatief hoge OZB-capaciteit (door óf veel dure woningen en/of veel dure bedrijfsgebouwen) ontvangen daardoor een lagere uitkering uit het gemeentefonds. Het effect hiervan is dat een gemeente met veel dure woningen vanuit het perspectief van de burger hoge woonlasten heeft, maar dit wil niet zeggen dat een gemeente er per saldo na de verevening op basis van de belastingcapaciteit (veel) aan overhoudt. Pas als een gemeente globaal gezien tarieven hanteert die boven de rekentarieven uitstijgen houdt die gemeente er aan over.

Bedoelde rekentarieven kunnen worden afgezet tegenover de door de gemeente Beuningen voor het jaar 2007 gehanteerde tarieven van € 2,38 voor eigenaren van woningen en € 3,85 respectievelijk € 4,87 voor gebruikers respectievelijk eigenaren van niet-woningen (totaal tarief niet-woningen € 8,72). Het gewogen gemiddelde tarief komt rekening

---

⁴ De negatieve eigen inkomstenmaatstaf wordt berekend op basis van 80% respectievelijk 70% van de waarde van woningen en niet-woningen, aangevuld met een bedrag van € 36,56 per woonruimte.

houdend met de waarde van de woningen en niet-woningen, uit op € 3,35.

Omdat bij de verevening niet voor 100% rekening wordt gehouden met de OZB-capaciteit (zie voetnoot 4) ontvangt de gemeente per saldo € 651.000 (ofwel € 26 per inwoner) meer aan OZB-inkomsten dan waarmee het gemeentefonds rekening houdt (zie bijlage 2).

Vergelijking OZB-opbrengst op basis van tarief gemeente, rektarief en normtarief artikel 12

2007

Beuningen	woningen	niet-woningen	totaal
Waarde onroerende zaken*	2.505.000.000	455.000.000	2.960.000.000
Aantal eenheden van 2500	1.002.000	182.000	1.184.000
Tarief per 2500 waarde**	2,38	8,72	
Opbrengst op basis van waarde gemeentefonds	2.384.760	1.587.040	3.971.800
Gemiddeld tarief			3,35
Rektarief gemeentefonds	2,34	5,42	
Opbrengst bij rektarieven	2.344.680	986.440	3.331.120
Mesropbrengst t.o.v. rektarieven	40.080	600.600	640.680
Opbrengst OZB volgens begroting 2007			3.732.000
Normopbrengst artikel 12			4.074.716
Onderdekking reiniging			0
Onderdekking riolering			0
Gecorrigeerde normopbrengst artikel 12***			4.074.716
Minderopbrengst t.o.v. normopbrengst artikel 12 (t.o.v. de begroting)			-342.716

* gegevens algemene uitkering gemeentefonds

** gegevens website COELO-atlas gemeentelijke woonlasten

*** gecorrigeerd voor eventuele onderdekking riolering en reiniging

3.3 Beuningen getoetst aan de normopbrengsten ingevolge artikel 12 van de Fww

Eén van de vereisten om in aanmerking te komen voor aanvullende steun uit het gemeentefonds op grond van artikel 12 van de Fww is dat de eigen heffingen uit het belastingpakket voldoen aan het redelijk peil. Het belastingpakket bestaat uit de OZB en de riool- en afvalstoffenheffing. In het kader van het artikel 12-beleid stellen de beheerders van het gemeentefonds via de meicirculaire jaarlijks het redelijk peil vast. Bij het onderdeel OZB wordt een tarief per € 2.500 waarde OZB-capaciteit gehanteerd. Bij de onderdelen riolering en reiniging wordt uitgegaan van 100% lastendeckendheid. Bij het onderdeel riolering wordt daarnaast uitgegaan van de zogenaamde nettolasten. Daaronder worden verstaan de brutolasten verminderd met de inkomsten uit het cluster riolering, waaronder het bedrag van de maatstaf riolering. Ten slotte geldt daarbij een minimumbedrag per aansluiting van € 137.

De lasten van de riolering bedragen € 1.462.000 (€ 1.406.000 + 50% van de veegkosten ad € 111.832) en de baten € 1.420.000. De nettolasten bedragen dus € 42.000. De lasten zijn gebaseerd op het vigerende GRP 2002-2005. In zijn vergadering van 27 maart 2007 heeft de raad besloten het GRP 2002-2005 met 2 jaar te verlengen. Conform de artikel 12-normen wordt de eventuele opbrengst van de tijdelijke maatstaf riolering en de overige inkomsten uit het cluster riolering in mindering gebracht op de lasten. De tijdelijke maatstaf riolering bedraagt € 285.147. De overige eigen inkomsten van het

cluster riolering zijn in Beuningen negatief en worden bij deze berekening op nul gesteld. De nettobaten van de riolering komen daarmee uit op circa € 243.000. Met andere woorden, er is in het kader van artikel 12 sprake van een meer dan lastendeckend geheel. Het tarief per rioolaansluiting van € 141 (€ 1.462.000\10.383) voldoet aan de artikel 12-norm.

De baten van de reiniging stijgen € 295.000 boven de totale lasten uit (€ 1.986.000 - € 1.691.000). Dit heeft onder andere te maken met de in het tarief geoorloofde meeberekende BTW en met de kwijtscheldingen. Op het onderdeel reiniging is in de gemeente Beuningen in het kader van artikel 12 dus per saldo sprake van 100% lastendeckendheid.

Dat betekent dat voor de OZB kan worden volstaan met een feitelijk door de gemeente geheven OZB-tarief dat tenminste overeenkomt met het redelijk peil. Voor het jaar 2007 is het door de beheerders van het gemeentefonds vastgestelde redelijk peil voor Beuningen als volgt te bepalen.

Het gewogen gemiddelde OZB-tarief in de gemeente was in 2006 lager dan € 3,70. Dan dient er in 2007 een opbrengst uit de OZB te worden gegenereerd die minimaal gelijk is aan een opbrengst in 2006 rekening houdend met die € 3,70 vermeerderd met 2,75%. De minimale opbrengst bedraagt daarbij voor Beuningen afgerond € 4.075.000 (€ 3,70/€ 3,62 x € 3.879.776 x 1,0275). Er is derhalve een te lage opbrengst ten opzichte van het artikel 12-tarief van afgerond € 343.000 (€ 3.732.000 – € 4.075.000). Op grond van deze gegevens zou de gemeente Beuningen niet zijn toegelaten tot artikel 12 van de Fvw.

Te verhalen lasten via het rioolrecht en de afvalstoffenheffing

Algemeen aanvaard is dat (een deel van) de kosten voor straatreiniging uit de rioolrechten en/of afvalstoffenheffing worden gedekt. Beuningen maakt van deze mogelijkheid geen gebruik. Het meenemen van 100% van de kosten van veegvuil in afvalstoffenheffing en rioolrechten zou een extra opbrengst van circa € 110.000 betekenen.

Wij bevelen u aan het (gedeeltelijk) dekken van de kosten voor straatreiniging binnen de afvalstoffenheffing en/of rioolrechten in overweging te nemen.

3.4 Gemeentelijke woonlastendruk

In de Atlas van de lokale lasten 2007 samengesteld door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) wordt onder andere een overzicht gegeven van de woonlasten, in Euro's per jaar per huishouden, per gemeente. In het overzicht wordt de totale opbrengst van de OZB, op basis van de gemiddelde waarde van een woning (in de desbetreffende gemeente), van het reinigingsrecht/de afvalstoffenheffing en het rioolrecht, op basis van een meerpersoonshuishouden, uitgedrukt in een bedrag per huishouden.

De gegevens in de hiernavolgende tabel zijn uit de Atlas van de lokale lasten 2007 overgenomen. Het gaat daarbij om de in de Atlas van de lokale lasten 2007 opgenomen bedragen van de gemeente Beuningen en die van de landelijke selectiegroep.

Lastendruk volgens Coelo atlas 2007 voor meerpersoonshuishoudens							
Gemeenten	Gemeentelijke woonlasten	OZB opbrengst woningen	OZB tarief woningen	Gemiddelde OZB waarde ¹	Reinigingsrecht	Rioolrecht	Landelijke rangorde ²
Beuningen	€ 554	€ 220	€ 2,38	€ 231.092	€ 181	€ 153	69
Gemiddelde selectiegroep	€ 607	€ 201	€ 1,87	€ 266.226	€ 251	€ 156	
Duiven	€ 572	€ 150	€ 1,61	€ 232.919	€ 269	€ 153	106
Elburg	€ 548	€ 173	€ 1,80	€ 240.278	€ 193	€ 182	65
Gize en Rijen	€ 519	€ 162	€ 1,69	€ 239.645	€ 230	€ 127	34
Langedijk	€ 630	€ 251	€ 2,41	€ 260.373	€ 235	€ 144	251
Oisterwijk	€ 776	€ 282	€ 2,01	€ 350.746	€ 305	€ 189	449
Schijndel	€ 598	€ 187	€ 1,71	€ 273.392	€ 271	€ 140	171

¹ wijkt af van de gemiddelde waarde die wordt gebruikt bij de berekening van de algemene uitkering

² nummer 1 heeft de laagste woonlasten

Ter indicatie:

goedkoopste gemeente : Terneuzen	€ 437
duurste gemeente : Blaricum	€ 1089
gemiddelde waarneming :	€ 613

De gemiddelde belastingdruk van een meerpersoonshuishouden in de gemeente Beuningen van in totaal € 554 ligt zowel beneden de gemiddelde waarneming van Nederland ad € 613 als van de selectiegroep ad € 607. In het COELO-rapport neemt de gemeente Beuningen plaats 69 in. De hoogste waarneming zit op nummer 475.

3.5 Overige heffingen

Voor wat betreft de heffingen kunnen conform de begroting naast de heffingen behorend tot het belastingpakket ook andere heffingen worden genoemd. De heffingen conform de begroting zijn zowel vergeleken met de selectiegroep als met het landelijk gemiddelde van gemeenten uit de groottegroep 20.000 tot en met 50.000 inwoners op basis van de gegevens gemeentebegrotingen 2007 van het CBS.

Gemeentelijke heffingen Beuningen vergeleken met selectiegroep en groottegroep 20.001-50.000 inwoners				
	Beuningen		selectiegroep	groottegroep
	absoluut x € 1	per inwoner	per inwoner	per inwoner
secretarieleges	217.000	9	9	11
leges bouwvergunningen	942.000	38	25	28
hondenbelasting	149.000	6	4	4
parkeerbelasting	0	0	5	10
toeristenbelasting	65.000	3	5	7
forensenbelasting	12.000	0	0	2
baatbelasting	0	0	0	0
precariobelasting	0	0	1	2
subtotaal	1.385.000	55	49	64
afvalstoffenheffing/reinigingsrechten	1.088.000	43	95	103
rioolrecht	1.420.000	57	63	71
ozb	3.732.000	149	118	143
belastingpakket	6.240.000	249	276	317
totaal generaal	7.625.000	304	325	381

Bij de opbrengsten in bovenstaand overzicht is geen rekening gehouden met eventuele bijdragen uit tariefegalisatiereserves of andere mogelijke baten, het gaat uitsluitend om de heffing van belastingen en rechten. De totale opbrengst wordt uitgedrukt in een bedrag per inwoner.

Als we kijken naar het totaal van de heffingen ten opzichte van het gemiddelde in de selectiegroep en de groottegroep, dan blijkt dat het totaal van de heffingen in de gemeente Beuningen per inwoner veel lager ligt dan de groottegroep, en lager ligt dan de selectiegroep. Deze uitkomst is sterk beïnvloed door het lagere niveau van de afvalstoffenheffing. De opbrengsten van de heffingen die worden gerekend tot het belastingpakket zoals dat binnen artikel 12 wordt gehanteerd zijn € 52 respectievelijk € 60 per inwoner lager voor de afvalstoffenheffing en € 5 respectievelijk € 14 per inwoner lager voor de rioolrechten ten opzichte van de selectiegroep respectievelijk de groottegroep. De lagere afvalstoffenheffing kan verklaard worden door het zogenaamde diftarsysteem. Dit is een systeem dat staat voor gedifferentieerde tarieven waarbij betaald wordt naar rato van het aanbod van de hoeveelheid afvalstoffen. De overige genoemde belastingen en retributies zijn per saldo € 6 hoger respectievelijk € 9 lager per inwoner ten opzichte van de selectiegroep respectievelijk de groottegroep. Als verklaring voor dit verschil kan worden genoemd het feit dat de gemeente Beuningen relatief veel hogere baten uit de leges bouwvergunningen heeft ten opzichte van de selectiegroep. Daarentegen heeft de gemeente Beuningen relatief minder baten uit de parkeerbelasting dan de groottegroep.

3.6 Conclusie en aanbeveling

Op de vraag *“Doen zich tussen de gemeente Beuningen en de landelijke selectiegroep overeenkomsten en verschillen voor ten aanzien van de belastingen en rechten en zo ja, in welke mate zijn deze verschillen te verklaren?”* kan het volgende worden geantwoord.

Bij de vergelijking van de gemeentelijke woonlastendruk op basis van COELO blijkt dat het totaal van de gemeentelijke woonlasten van een meerpersoonshuishouden van € 554 in de gemeente Beuningen € 53 beneden het gemiddelde van € 607 van de selectiegroep ligt. Vergeleken met de landelijk gemiddelde waarneming op basis van de COELO ligt de woonlastendruk in de gemeente Beuningen € 59 (€ 613 - € 554) lager. Op grond van de gegevens van de gemeentebegrotingen 2007 van het CBS blijkt dat het totaal van de feitelijke opbrengsten van de heffingen die tot het belastingpakket worden gerekend (OZB, riool- en reinigingsrecht) beneden het gemiddelde van de selectiegroep en van de qua inwoners gelijke groottegroep liggen.

De overige heffingen liggen, door de hogere opbrengst uit de leges bouwvergunning, boven het gemiddelde van de selectiegroep. De overige heffingen liggen door met name de afwezigheid van een opbrengst uit de parkeerbelasting beneden het gemiddelde van de groottegroep van 20.001-50.000 inwoners.

Voorts is de feitelijke belastingopbrengst van de gemeente Beuningen vergeleken met die van het zogenaamde redelijk peil zoals dat wordt gehanteerd bij de toelating tot artikel 12 van de Fvw. Uit deze vergelijking blijkt dat de gemeente niet zou zijn toegelaten tot artikel 12. Zowel bij de reiniging als de riolering is weliswaar sprake van 100% lastendeckendheid, maar de minimumopbrengst OZB is afgerond € 343.000 te weinig om aan het redelijk peil van artikel 12 te voldoen.

Aanbeveling:

Op grond van dit hoofdstuk komen wij tot de volgende aanbeveling:

Neem in overweging om (een deel van) de kosten van straatreiniging op te nemen binnen de tarieven voor afvalstoffenheffing en/of rioolrechten.
--

4 DE NETTOLASTEN VAN DE GEMEENTE BEUNINGEN VERGELEKEN

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk geven we antwoord op de vragen: 'Hoe verhouden de nettolasten van Beuningen in 2007 zich ten opzichte van de clusters van de algemene uitkering?' en 'Verschillen de nettolasten van Beuningen op subclusterniveau in 2007 ten opzichte van de selectiegroep en zo ja, in welke mate zijn deze verschillen te verklaren?'

Het referentiekader op basis waarvan de begrotingsanalyse plaatsvindt, is gebaseerd op de Fvw. De belangrijkste uitgangspunten bij de Fvw: globaal, kostengeoriënteerd, rekening houdend met structuurkenmerken en de mogelijkheid zelf inkomsten te verwerven, zijn ook toegepast in dit referentiekader.

De verdeling is kostengeoriënteerd en globaal, dat wil zeggen dat de verdeling aansluit bij de kostenverschillen tussen (groepen van) gemeenten. Op individueel niveau kunnen er verschillen zijn. Deze verschillen kunnen enerzijds ontstaan doordat er sprake is van specifieke omstandigheden, omstandigheden die geen of onvoldoende rol spelen in de verdeling van het gemeentefonds. Anderzijds kan er sprake zijn van bewuste politieke beleidskeuzen om op onderdelen een hoger of lager nettolastenniveau te hebben. Ten slotte kunnen verschillen ook worden veroorzaakt door het financiële beleid van gemeenten (hoe is in het verleden bijvoorbeeld omgegaan met investeringen; zijn er investeringen direct afgeboekt van reserves). Daarom worden de vergelijkingen dan ook gemaakt op een hoger aggregatieniveau, namelijk op dat van de clusters.

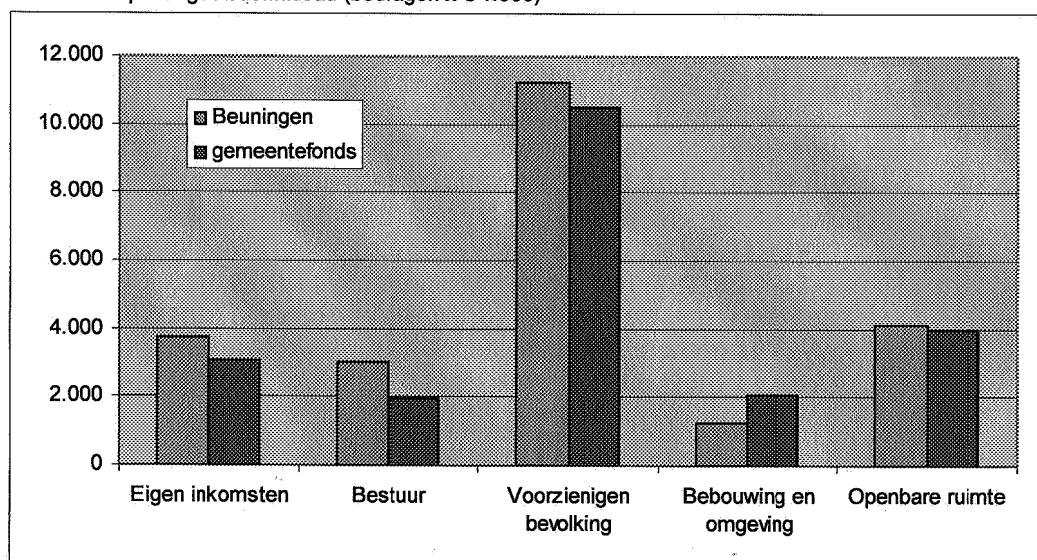
Om inzicht te kunnen krijgen in de begrotingspositie van de gemeente Beuningen worden de inkomsten van het gemeentefonds vergeleken met de werkelijke nettolasten van de gemeente. Op deze wijze kunnen wij vaststellen welke positieve en negatieve afwijkingen zich voordoen in de begrotingspositie van de gemeente. Wij noemen dit de gemeente vergeleken 'met zichzelf'. Daarna wordt een vergelijking gemaakt met een landelijke selectie van gemeenten met globaal dezelfde structuurkenmerken. In deze vergelijkingen wordt voor wat betreft de algemene uitkering gebruik gemaakt van de gegevens die worden gebruikt voor de berekening van de algemene uitkering over de betaalmaand januari 2007.

4.2 De vergelijking met zichzelf

Eén van de uitgangspunten van het gewijzigde verdeelstelsel is dat er een betere aansluiting ontstaat tussen de wijze van verdelen en de verschillen in kostenstructuren van gemeenten. De uitkomst van de onderscheidene verdeelmaatstaven sluit globaal aan bij de lasten van de gemeentelijke taakgebieden, in de gemeentefondsterminologie clusters genoemd. De begrotingsfuncties worden toebedeeld aan clusters. Door de toerekening (verdeling) van de gemeentelijke baten en lasten aan de verschillende uitgaven- en inkomstenclusters ontstaat een referentiekader. Op deze wijze worden de baten en lasten van de gemeente vergeleken met de opbrengst van de verdeelmaatstaven.

In onderstaande grafiek zijn de bestaande uitgavenclusters samengevoegd tot zogenaamde taakgebieden. Onder 'eigen inkomsten' zijn in deze grafiek uitsluitend de baten OZB opgenomen.

Grafiek 1: Vergelijking van de nettolasten van Beuningen met de inkomsten uit het gemeentefonds op taakgebiedenniveau (bedragen x € 1.000)

Uit het overzicht blijkt dat het grootste verschil bij de uitgavenclusters zich voordoet bij het taakgebied *Bestuur* aan de lastenkant. Beuningen geeft op drie van de vier taakgebieden substantieel meer uit dan waarmee in het verdeelmodel van het gemeentefonds rekening wordt gehouden. Het betreft respectievelijk € 43 per inwoner meer aan *Bestuur*, € 27 per inwoner aan *Voorzieningen bevolking* en € 5 per inwoner aan *Openbare ruimte*. Dit komt in totaal overeen met een bedrag van in totaal circa € 1.866.000. Meer specifiek blijkt dit uit de navolgende tabel met de vergelijking per taakgebied/cluster.

Gemeente Beuningen
 Jaar 2007
 Inwoners 25.076

Cluster	Netto lasten (x € 1.000)	Gecorrigeerde netto lasten (x € 1.000)	Gemeente fonds uitkering (x € 1.000)	Verschil (x € 1.000)	Verschil per inw. (x € 1)
<u>Inkomstenclusters</u>	21.951	19.617	-18.732	885	35
Eigen inkomsten	6.066	3.732	-3.081	651	26
Algemene uitkering	15.885	15.885	-15.651	234	9
<u>Uitgavenclusters</u>	-21.948	-19.614	18.732	-882	-35
Bestuur	-3.392	-3.031	1.965	-1.066	-43
Bestuursorganen	-1.017	-909	876	-33	-1
Algemene ondersteuning	-2.375	-2.122	1.089	-1.033	-41
Voorzienigen bevolking	-12.546	-11.212	10.536	-676	-27
Werk en Inkomen	-2.460	-2.198	1.704	-494	-20
Maatschappelijke Zorg	-5.197	-4.644	4.318	-326	-13
Educatie	-1.995	-1.783	2.279	496	20
Kunst en Ontspanning	-1.794	-1.603	1.891	288	11
Oudheid	-212	-189	33	-156	-6
Bevolkingszaken	-888	-794	311	-483	-19
Bebouwing en omgeving	-1.417	-1.266	2.088	822	33
Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stadsvernieuwing	-550	-492	760	268	11
Reiniging	295	264	-162	102	4
Openbare orde en Veiligheid	-1.038	-928	871	-57	-2
Fysiek milieu	-124	-111	619	508	20
Openbare ruimte	-4.593	-4.104	3.980	-124	-5
Riolering	117	105	38	143	6
Groen	-1.632	-1.458	1.672	214	9
Wegen en Water	-3.078	-2.750	2.270	-480	-19
Overigen	0	0	163	163	6
Herindeling			0	0	0
Suppletie OZB			42	42	2
Diversen	0	0	121	121	5
Saldo	3	3	0	3	0

Voor een bedrag van € 822.000 wordt er door Beuningen op het andere metacluster (*Bebouwing en omgeving*) minder uitgegeven. De per saldo hogere lasten ad € 882.000 worden mogelijk gemaakt door per saldo hogere baten van € 885.000 (een hogere opbrengst van de OZB van € 651.000 en een (geraamde) hogere algemene uitkering van € 234.000).

Bij de vergelijkingen is het volgende van belang. De hoogte van de lasten per functie wordt mede bepaald door de mate van toerekening van de (apparats)kosten. Sinds het Besluit comptabiliteitsvoorschriften 1995 en de ministeriële Regeling informatie voor derden (Iv3) is voorgeschreven dat de (apparats)kosten op functieniveau (moeten) worden toegerekend. Gebleken is dat gemeenten in zijn algemeenheid verschillend omgaan met de verbijzondering van apparatskosten. Dit

kan op voorhand een deel van de geconstateerde verschillen veroorzaken. Verder kan ook het wel of niet bruto ramen van investeringen de cijfervergelijking hebben beïnvloed. Het komt nog wel eens voor dat gemeenten reserves inzetten ter (gedeeltelijke) afboeking van de investering. In het BBV is dit overigens voor investeringen met een economisch nut niet meer toegestaan.

Hieronder wordt eerst een toelichting gegeven per metacluster. Vervolgens wordt in het kort ingegaan op de grootste afwijkingen per cluster. Daarbij wordt tevens aangegeven wat het macro beeld landelijk is van het desbetreffende cluster op basis van het Periodiek Onderhoudsrapport Gemeentefonds 2007 (POR2007). Het doel van het POR is tweeledig:

1. het biedt inzicht in de voortgang van de onderhoudsagenda van de beheerders van het gemeentefonds voor enig jaar;
2. het verschaft inzicht in de verdeling van de gelden uit het gemeentefonds gedurende de afgelopen periode in relatie tot de ontwikkeling in de lastenstructuur bij de gemeenten.

Globale toelichting

Eigen inkomsten

Bij de totstandkoming van de verdeling van het gemeentefonds in 1997 is er vanuit gegaan dat gemeenten een zeker bedrag aan overige eigen middelen (OEM) genereren. Deze OEM bedroeg 5,4% van de uitgaven. Deze OEM is betrokken bij de verdeling. Bij de vergelijking van de nettolasten van de gemeente met de algemene uitkering wordt eerst de werkelijke OEM, naar evenredigheid, in mindering gebracht op de nettolasten per cluster. Vervolgens worden de gecorrigeerde nettolasten vergeleken met de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Het in de kolom 'gecorrigeerde nettolasten' gepresenteerde onderdeel Eigen inkomsten betreft uitsluitend de OZB. De netto-opbrengst OZB is € 651.000 ofwel € 26 per inwoner hoger dan waarmee in het gemeentefonds wordt gerekend.

Overige taakgebieden

Op het taakgebied *Bestuur* liggen de nettolasten hoger (€ 43 per inwoner) dan de inkomsten volgens het gemeentefonds. Dit treedt bijna geheel op als gevolg van de hogere nettolasten op het cluster *Algemene ondersteuning*.

Op het taakgebied *Voorzieningen bevolking* liggen de nettolasten boven (€ 27 per inwoner) het niveau van de inkomsten volgens het gemeentefonds. Op de clusters **Werk en inkomen, Maatschappelijke zorg, Educatie, Oudheid en Bevolkingszaken** is er sprake van hogere nettolasten, terwijl er op de clusters **Educatie en Kunst en ontspanning** sprake is van lagere nettolasten.

Op het taakgebied *Bebouwing en omgeving* liggen de nettolasten per saldo lager (€ 33 per inwoner) dan er volgens het gemeentefonds wordt ontvangen. Op bijna alle clusters binnen dit taakgebied (**Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing, Reiniging en Fysiek milieu**) is er sprake van lagere nettolasten. Alleen op het cluster **Openbare orde en veiligheid** is sprake van per saldo iets hogere nettolasten.

Ten slotte is er op het taakgebied *Openbare ruimte* sprake van hogere nettolasten dan er wordt ontvangen volgens het gemeentefonds (€ 5 per inwoner). Dit komt door de relatief hoge nettolasten op vooral het cluster **Wegen en water** en lagere lasten op het cluster **Groen**. Het cluster **Riolering** is meer dan kostendekkend.

Hierna gaan wij kort in op de clusters met de grootste afwijkingen. Het betreft de grootste verschillen ($\geq$ € 10 per inwoner) tussen de werkelijke nettolasten van de gemeente Beuningen en de inkomsten volgens het gemeentefonds. De verschillende clusters worden in volgorde van het grootste negatieve verschil naar het hoogste positieve verschil gepresenteerd.

Uitgebreide toelichting

Uitgavenclusters

Cluster Algemene ondersteuning

Het cluster Algemene ondersteuning omvat tal van begrotingsfuncties. Het gaat onder andere om bestuursondersteuning van college en raad, algemene baten en lasten zoals huisvestingskosten, saldo kostenplaatsen en begrotingssaldo. Een deel van de lasten in deze sfeer is algemeen van aard en derhalve niet toegerekend aan de (andere) clusters, zoals juridische zaken, gemeentesecretaris, financiën, voorlichting, onderzoek en statistiek.

Er wordt ruim € 1 miljoen meer geraamd aan nettolasten dan waarvan het gemeentefonds uitgaat. Dit heeft te maken met een bedrag van circa € 900.000 aan nog niet functioneel toebedeelde budgetten, die gedurende het begrotingsjaar indien daar de noodzaak toe bestaat alsnog zullen worden toebedeeld (zie voor een nadere verklaring paragraaf 4.3).

Macro gezien wordt er overigens op dit cluster geen significante afwijking met het niveau van de verdeelmaatstaven waargenomen (POR2007).

Cluster Werk en inkomen

Tot dit cluster worden onder andere de bijstandsverlening, werkgelegenheid en het minimabeleid gerekend. Op dit cluster constateren wij een negatieve afwijking van € 494.000. Er wordt dus

meer uitgegeven dan waarvan het gemeentefonds uitgaat. Volgens de gemeente is dit het gevolg van het naar beneden bijgestelde inkomensdeel van de WWB. Naar verwachting zal afgemeten naar de meest recente gegevens het verschil in werkelijkheid gereduceerd zijn tot € 250.000 negatief.

In het Periodiek onderhoudsrapport (POR) 2007 van het gemeentefonds zijn de clusters Werk en inkomen, Educatie en Maatschappelijke zorg tezamen beschouwd omdat ze afzonderlijk vorig jaar niet bestonden. Op dit niveau is er geen significante afwijking ten opzichte van het niveau van de verdeelmaatstaven meer.

Cluster Wegen en water

Het cluster Wegen en water omvat de gemeentelijke lasten en baten voor wegen (onderhoud, verkeersmaatregelen, straatreiniging, parkeerexploitatie, openbare verlichting, bruggen) en water (vaarwegen, binnenhavens).

In de verdeelmaatstaven zijn vooral de volgende factoren gehonoreerd:

- aan structuurkenmerken gerelateerde verschillen in hoeveelheid areaal (onder andere door oppervlakte bebouwing, oppervlakte land en meerkernigheid);
- effecten van gebruikersintensiteit: dichtheid van de bebouwing van gemeenten en centrumfunctie;
- effecten van (slechte) bodemgesteldheid op de onderhoudskosten;
- aanwezigheid van een grote historische kern (> 40 hectare);
- aanwezigheid van historisch water.

Bij de feitelijke nettolasten hebben gemeenten keuzevrijheden in de sfeer van het voorzieningenniveau en de organisatie van het onderhoud (bijvoorbeeld zelf doen of uitbesteden, frequentie van straatvegen). Verder kunnen er ook (indirecte) effecten uitgaan van keuzes die zijn gemaakt bij de aanleg van wegen (relatie met de grondexploitatie, kwaliteit van aangelegde voorzieningen).

Op dit cluster constateren wij een negatieve afwijking van € 480.000. Er wordt daarmee € 19 per inwoner meer uitgegeven dan waarvan het gemeentefonds uitgaat. De gemeente heeft aangegeven dat dit mede veroorzaakt wordt door de afwezigheid van een parkeerbelasting (verschil € 5 per inwoner).

Macro gezien wordt er op dit cluster een significante afwijking met het niveau van de verdeelmaatstaven waargenomen (POR2007). Daarbij is het zo dat van voordelige verschillen tussen het ijkpunt van het gemeentefonds en de feitelijke lasten van gemeenten sprake is bij zeer dunbevolkte gebieden. Deze gemeenten kunnen dus lagere nettolasten hebben dan waarvan het gemeentefonds uitgaat. Nadelige verschillen zijn te zien in de zeer dichtbevolkte gemeenten. Bij de tussenliggende groepen van gemeenten zijn de verschillen tussen ijkpunt en feitelijke

lasten thans beperkt.

Er kunnen drie vergelijkingen worden gemaakt waardoor eventuele verschillen in (netto)lasten op het cluster Wegen en water verder verklaard kunnen worden:

1. Er is een sterke samenhang tussen de nettolasten van het subcluster Wegen enerzijds en de omgevingsadressendichtheid (OAD) en kilometer weglengte (inclusief rekenfactor bodem) anderzijds. De bedragen per eenheid zijn € 8.880 per kilometer weglengte en € 88 per eenheid OAD.
2. Op basis van een drietal verdeelmaatstaven van het gemeentefonds (hectare land, oppervlakte bebouwd en aantal kernen) is het mogelijk een schatting te maken van het aantal kilometers weg in een gemeente. De eenheden zijn $0,01 * \text{het aantal hectaren land}$, $0,80 \text{ per } 1000 \text{ vierkante meter totale oppervlakte bebouwd}$ en $1,73 * \text{het aantal kernen}$.
3. Op basis van de CROW⁵-systematiek is berekend dat voor het beheer en onderhoud van wegen inclusief rehabilitatie⁶ gemiddeld tussen € 8.000 en € 10.000 per kilometer weglengte (inclusief bodemfactor) per jaar nodig is. Exclusief rehabilitatie is dat tussen € 4.000 en € 6.000 per jaar.

---

⁵ CROW: Kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte.

⁶ Onder rehabilitatie van een weg wordt verstaan maatregelen om de kwaliteit van de verharding weer op het gewenste niveau te brengen zonder de inrichting van de weg aan te passen, en waarbij de levensduur wordt verlengd.

Vergelijking nettolasten wegen en weglengte met geschatte nettolasten wegen en weglengte

Gemeente	Beuningen	Gemiddelde selectiegroep
Nettolasten Wegen (duizenden euro's)*	2.761	2.852
Weglengte in km**	206	210
OAD woonruimten/1000	9.317	8.690
Weglengte in km (incl. rekenfactor bodem)	208	210
Landhectare bftot	4.420	4.880
Oppervlakte bebouwd kom en niet kom	138	163
Kernen aantal	6	4
Ad 1:		
Geschatte nettolasten Wegen (duizenden euro's)***	2.668	2.627
Ad 2:		
Geschatte weglengte****	171	192
Ad 3:		
Geschatte nettolasten Wegen CROW-systematiek (duizenden euro's)*****	2.081	2.097

* Geboekt op de functies 210,211,214,215 en 50% 936

** Gegevens CBS

*** Berekend via regressie (met OAD woonruimten/1000 en weglengte incl. rekenfactor bodem)

**** Berekend via regressie (met landhectare bftot, oppervlakte bebouwd kom + niet kom en kernen aantal)

***** Berekend via 10.000*weglengte in km (incl rekenfactor bodem)

De tabel geeft de resultaten weer van bovengenoemde drie vergelijkingen. Hieruit blijkt dat Beuningen meer nettolasten op het cluster wegen heeft dan verwacht mag worden op basis van OAD en kilometers weglengte (ad 1) en de CROW-systematiek (inclusief rehabilitatie) (ad 3). Ook het aantal kilometers weglengte wijkt naar boven af van wat verwacht mag worden op basis van hectare land, oppervlakte bebouwd en aantal kernen (ad 2). In de selectiegroep komt grosso modo hetzelfde beeld naar voren.

Cluster Bevolkingszaken

Het cluster Bevolkingszaken heeft betrekking op de lasten die verband houden met:

- a. de burgerlijke stand;
- b. het bevolkingsregister;
- c. de afgifte van reisdocumenten, rijbewijzen en verklaringen;
- d. verkiezingen;
- e. huisnummering en straatnaamgeving.

Bij de toedeling van middelen vanuit het gemeentefonds worden geen verschillen in het voorzieningenniveau (bijvoorbeeld aantal locaties/uitgiftepunten, openingstijden) en verschillen in legesniveau

gehonoreerd.

Voor het cluster Bevolkingszaken ligt het feitelijk nettolastenniveau per saldo € 19 per inwoner hoger dan het niveau van de verdeelmaatstaven. Een verklaring hiervoor is gelegen in de opzet van het dienstenpakket bij de centrale balie waardoor er aldaar meer personele inzet aanwezig is. In concreto betekent dit bijvoorbeeld dat door de integratie van delen van vakafdelingen (zoals Bouw- en woningtoezicht) binnen de frontoffice er sprake is van een verschuiving van lasten.

Macro gezien wordt er op dit cluster geen significante afwijking met het niveau van de verdeelmaatstaven waargenomen (POR2007).

Cluster Maatschappelijke zorg

Voor het cluster Maatschappelijke zorg wordt de hoogte van het nettolastenniveau voor een belangrijk deel bepaald door eigen gemeentelijk beleid. Dit met ingang van 2006 gevormde cluster omvat onder meer de onderdelen sociaal-cultureel en maatschappelijk werk, jeugd- en jongerenwerk, gezondheidszorg, voorzieningen gehandicapten en kinderopvang.

Voor het cluster Maatschappelijke zorg ligt het feitelijk nettolastenniveau per saldo € 13 per inwoner hoger dan het niveau van de verdeelmaatstaven. De gemeente geeft hiervoor als verklaring dat zij wachtlijsten in het maatschappelijk werk wil wegwerken en geïnvesteerd heeft in de multifunctionele accommodatie Ewijk.

Cluster Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing

Het cluster Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing bevat de nettolasten van onder meer de bestemmings- en structuurplannen, de stads- en dorpsvernieuwing en de woningexploitatie. Het lastenniveau van de gemeente Beuningen op dit cluster ligt € 11 per inwoner lager dan het niveau van de verdeelmaatstaven. De gemeente heeft aangegeven dat dit veroorzaakt wordt door het gegeven dat er als gevolg van en in lijn met de woningbouwplannen sprake is van incidenteel hogere baten aan bouwleges.

Macro gezien wordt er op dit cluster geen significante afwijking met het niveau van de verdeelmaatstaven waargenomen (POR2007).

Cluster Kunst en ontspanning

De lasten voor dit cluster worden in het algemeen voornamelijk bepaald door lasten voor schouwburg en theaters, subsidies aan betreffende personen en instellingen, bibliotheken, muziek- en vormingsonderwijs, binnensportaccommodaties en zwembaden. De hoogte van deze nettolasten hangt mede samen met de omvang/licging van een gemeente ten opzichte van andere gemeenten. Kleine gemeenten geven in het algemeen relatief minder uit op dit cluster, grote gemeenten (met centrumfunctie) relatief meer. Dit aspect wordt in de

verdeelmaatstaven gehonoreerd. De omvang van dit cluster wordt in belangrijke mate ook bepaald door het eigen beleid van de gemeente. Daarnaast kan er sprake zijn van samenhang met de clusters Oudheid (musea) en Groen (buitensporten).

Het feitelijk nettolastenniveau van de gemeente Beuningen op het cluster Kunst en ontspanning ligt € 11 per inwoner onder het niveau van de verdeelmaatstaven. Dit komt volgens de gemeente doordat zij geen lasten heeft aan overige recreatieve voorzieningen. Bovendien beheert de gemeente niet zelf een sporthal of een dorpshuis. Sporthallen en dorpshuizen zijn allemaal uitbesteed.

Macro gezien wordt er evenals in 2006 op dit taakgebied een afwijking met het niveau van de verdeelmaatstaven waargenomen: de lasten liggen boven het ijkpunt (POR2007). Er is daarbij een sterke samenhang met gemeentegrootte en centrumfunctie: hoe groter de gemeente en hoe sterker de centrumfunctie, hoe meer de lasten uitstijgen boven het ijkpunt. Bij grote centrumgemeenten kan het verschil oplopen tot € 50 per inwoner. Bij de categorie gemeenten in dezelfde grootteklasse (waartoe Beuningen behoort) bedraagt het verschil circa € 12 per inwoner negatief. Dat wil zeggen dat de lasten in Beuningen in tegenstelling tot de andere groepen gemeenten beneden het ijkpunt liggen.

Cluster Educatie

Het in 2006 gevormde cluster Educatie heeft betrekking op de 'gemeenschappelijke lasten onderwijs', de 'ondersteuning van het onderwijs' en de gemeentelijke bijdragen aan het basis- en het voortgezet onderwijs, inclusief onderwijshuisvesting. Voor dit cluster liggen de feitelijke nettolasten € 20 per inwoner lager dan het niveau van de verdeelmaatstaven.

De gemeente heeft voor deze positieve afwijking als mogelijke verklaring dat een (beperkt) aantal gebouwen geheel of bijna is afgeschreven. De gebouwen worden overigens in 40 jaar afgeschreven.

De stand van afschrijvingen is als volgt:

Omschrijving	Investeringsjaar
De Fontein	1982
De Fontein – brede school	2003
De Kei	1969
De Peppel	1987
De Dromedaris	1991
De Ruijter	1969
De Beundert	Afgeschreven
De Hoeven	1976
De Triangel	1989
Duivendonck	1982
De Wegwijzer	1972
't Schrijverke	1987
Klavervier	1991

De gemeente Beuningen telt verdeeld over vier kernen twaalf basisscholen waarvan elf voor het openbaar onderwijs en één voor het speciaal onderwijs.

Cluster Fysiek milieu

Het cluster Fysiek milieu bestaat alleen uit de functie milieubeheer. Het feitelijk nettolastenniveau van de gemeente Beuningen ligt op dit cluster € 20 per inwoner onder het niveau van de verdeelmaatstaven. Dit komt doordat de gemeente een concessievergoeding ontvangt voor de aanwezigheid van een vuilverwerkingsoven binnen de gemeentegrenzen.

Macro gezien wordt er overigens op dit taakgebied geen significante afwijking met het niveau van de verdeelmaatstaven waargenomen (POR2007).

Inkomstenclusters

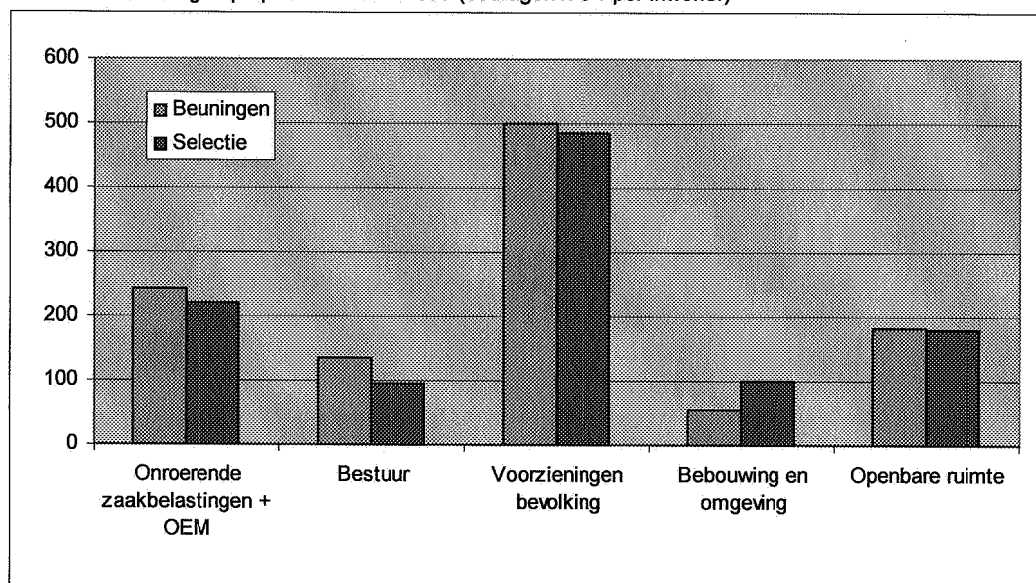
Cluster Eigen inkomsten, onderdeel OZB.

In het gemeentefonds wordt voor 2007 een bedrag aan OZB verevend op basis van een tarief van € 2,34 voor eigenaren van woningen, van € 2,42 voor gebruikers van niet-woningen en van € 3,00 voor eigenaren van niet-woningen per € 2.500 economische waarde. De OZB-tarieven bedragen voor 2007 in de gemeente Beuningen € 2,38 voor de eigenaren van woningen en € 3,85 respectievelijk € 4,87 voor de eigenaren van en gebruikers van niet-woningen (zie paragraaf 3.2). Deze hogere tarieven verklaren het verschil van € 651.000 ofwel € 26 per inwoner op dit onderdeel.

4.3 Beuningen vergeleken met de landelijke selectiegroep

In de navolgende grafiek hebben wij de nettolasten, per metacluster, van de gemeente Beuningen vergeleken met de gemiddelde nettolasten van de selectiegroep. De selectiegroep bestaat uit de gemeenten Duiven, Elburg, Gilze en Rijen, Langedijk, Oisterwijk en Schijndel.

Grafiek: Vergelijking van de nettolasten van de gemeente Beuningen met die van de landelijke selectiegroep op metaclusterniveau (bedragen x € 1 per inwoner)

Uit de grafiek blijkt dat het grootste verschil bij de uitgavenclusters zich voordoet bij het taakgebied *Bebouwing en omgeving*. Beuningen geeft op dit taakgebied substantieel minder uit dan de selectiegroep. Meer specifiek blijkt dit uit de navolgende tabel met de vergelijking per (sub)cluster. Het verschil komt overeen met een bedrag van in totaal circa € 1.014.000. Tegen de per saldo lagere lasten staan op de overige uitgavenclusters hogere lasten van in totaal € 40 per inwoner bij het taakgebied *Bestuur*, € 14 per inwoner bij het taakgebied *Voorzieningen bevolking* en € 4 per inwoner bij het taakgebied *Openbare ruimte*. Deze drie bedragen komen in totaal overeen met een bedrag van circa € 1.782.000.

In de volgende tabel is de volledige vergelijking per (sub)cluster weergegeven.

Gemeente		Beuningen		selectiegemeenten		
Jaar	2007					
Inwoners	25.071			Inwoners	24.005	
Cluster	Beuningen nettolasten (x € 1.000)	Selectie nettolasten (x € 1.000)	Beuningen nettolasten per inwoner (x € 1,-)	Selectie nettolasten per inwoner (x € 1,-)	Vershil lasten per inw. (x € 1,-)	Vershil absoluut (x € 1.000)
Inkomstenclusters	21.951	21.187	875	859	16	764
Onroerende zaakbelastingen	3.732	2.891	149	117	32	841
Overige eigen middelen	2.334	2.299	93	93	0	35
Algemene uitkering	15.885	15.997	633	649	-16	-112
Uitgavencusters	-21.948	-21.180	-874	-859	-15	-767
Bestuur	-3.392	-2.371	-136	-96	-40	-1.021
Bestuursorganen	-1.017	-1.212	-41	-49	8	195
Algemene ondersteuning	-2.375	-1.160	-95	-47	-48	-1.216
Voorzieningen bevolking	-12.546	-11.964	-499	-485	-14	-583
Werk en Inkomen	-2.460	-1.708	-98	-69	-29	-752
Maatschappelijke Zorg	-5.197	-4.966	-207	-201	-6	-231
Educatie	-1.995	-2.481	-80	-101	21	486
Kunst	-83	-271	-3	-11	8	188
Ontspanning	-1.711	-1.874	-68	-76	8	163
Oudheid	-212	-228	-8	-9	1	16
Bevolkingszaken	-888	-435	-35	-18	-17	-453
Bebouwing en omgeving	-1.417	-2.431	-56	-99	43	1.014
Ruimtelijke ordening & Stadsvernieuwing	-594	-413	-24	-17	-7	-181
Volkshuisvesting	44	-368	2	-15	17	412
Reiniging	295	139	12	6	6	156
Openbare orde & Veiligheid	-1.038	-1.123	-41	-46	5	85
Fysiek milieu	-124	-666	-5	-27	22	542
Openbare ruimte	-4.593	-4.415	-183	-179	-4	-178
Riolering	117	161	5	7	-2	-44
Groen	-1.632	-1.567	-65	-64	-1	-65
Wegen	-3.005	-2.852	-120	-116	-4	-153
Water	-73	-157	-3	-6	3	84
Saldo						3

Globale toelichting

De opbrengst OZB in de gemeente Beuningen is € 32 per inwoner hoger dan gemiddeld binnen de landelijke selectiegroep wordt geraamd. De opbrengst van de Overige eigen middelen is gelijk aan die van de selectiegroep. De Algemene uitkering is € 16 per inwoner lager.

Op het taakgebied *Bestuur* zijn de nettolasten van de gemeente Beuningen veel hoger dan gemiddeld bij de selectiegroep. Dit hangt onder andere samen met het feit dat Beuningen de lasten niet zoveel als mogelijk toerekent aan de functies waarop die lasten betrekking hebben. De selectiegemeenten doen dit vermoedelijk in meerdere mate.

Op het taakgebied *Voorzieningen bevolking* liggen de lasten in de gemeente Beuningen hoger dan gemiddeld binnen de selectiegroep. Vooral op de clusters **Werk en inkomen** en **Bevolkingszaken** zijn de nettolasten hoger. Bij het cluster **Educatie** zijn de nettolasten substantieel lager.

Bij het taakgebied *Bebouwing en omgeving* liggen de nettolasten van de gemeente Beuningen veel lager dan gemiddeld bij de selectiegroep. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere nettolasten op de clusters

Volkshuisvesting en Fysiek milieu.

Ten slotte het taakgebied *Openbare ruimte*. Per saldo liggen de nettolasten van de gemeente Beuningen licht boven het gemiddelde niveau van de selectiegroep. Op de (sub)clusters Riolering, Groen, en Wegen zijn de nettolasten licht hoger. Op het cluster Water zijn ze licht lager.

In het navolgende treft u een gedetailleerde toelichting aan op de belangrijkste verschillen ($\geq \text{€ } 10$ per inwoner) op de (sub)clusters tussen Beuningen en de selectiegroep. De verschillende (sub)clusters worden in volgorde van het grootste negatieve verschil naar het hoogste positieve verschil gepresenteerd.

Als gevolg van afrondingsverschillen kan het voorkomen dat de hierna gepresenteerde cijfers licht afwijken van die uit de vorenstaande totaaltabel. Voor een overzicht van de (sub)clusters wordt verwezen naar bijlage 5.

Uitgebreide toelichting

Cluster Algemene ondersteuning

De volgende tabel geeft de functies weer die tot dit cluster worden gerekend:

Functies cluster Algemene ondersteuning		Elburg	Duiven	Oisterwijk	Schijndel	Glize en Rijen	Langedijk	Gemiddelde selectiegroep	Beuningen	Vershil
002	bestuursondersteuning B&W	-59	-15	-46	-40	-66	-45	-45	-34	11
005	bestuurlijke samenwerking	-3	-3	-1	-1	-1	0	-2	-6	-4
922	algemene baten en lasten	25	61	-10	-17	4	-28	6	-31	-37
930	uitvoering wet WOZ	-7	-8	-2	-16	-7	-11	-9	-4	5
940	lasten heffing en invordering belastingen	-31	-9	-4	-10	-11	-4	-11	-2	9
960	saldo kostenplaatsen	-1	-2	2	21	11	-13	3	-18	-21
990	saldo van de rekening van baten en lasten na bestemming	0	-84	103	49	0	0	11	0	-11
Totaal		-76	-61	42	-15	-72	-101	-47	-85	-48

Uit deze tabel blijkt dat het verschil van € 48 per inwoner vooral samenhangt met lagere baten op de functies 922 (€ 37 per inwoner) en 990 (€ 11 per inwoner) én met hogere lasten op de functies 960 (€ 21 per inwoner) alsmede lagere lasten op bestuursondersteuning B&W.

Het verschil kan voor de gemeente Beuningen grotendeels verklaard worden door het feit dat de gemeente een aantal lasten niet functioneel heeft toebedeeld. De gemeente geeft als verklaring dat dit pas gedurende het jaar wordt gedaan indien hier de noodzaak toe bestaat. De volgende bedragen verklaren grotendeels het verschil.

Omschrijving	Bedrag
Stelpost: autonome groei	€ 125.249
Stelpost: vacatureruimte	€ 201.282
Stelpost: fpu	€ 183.414
Vervangingsinvesteringen < € 5.000,00	€ 54.507
Vervangingsinvesteringen > € 5.000,00 (kapitaallast)	€ 45.560
Nader te stellen beleidsprioriteiten	€ 120.787
Stelpost: prijs- en salarisstijging	€ 166.400
Totaal	€ 897.199

De hogere nettolasten op algemene ondersteuning bij de gemeente Beuningen geven een (licht) vertekend beeld van de nettolasten op de overige functies/clusters. Dit komt doordat een deel van de lasten toegerekend had moeten worden aan de overige functies. Bij een juiste toerekening zouden dus de nettolasten op Algemene ondersteuning bij Beuningen lager zijn en de nettolasten op de overige functies/clusters bijgevolg hoger. Dit werkt ook door bij de vergelijking met de selectiegroep.

Cluster Werk en inkomen

Uit de volgende tabel blijkt dat het cluster is opgebouwd uit de volgende functies.

Functies cluster Werk en inkomen	Elburg	Duiven	Oisterwijk	Schijndel	Glize en Rijen	Langedijk	Gemiddelde selectiegroep	Beuningen	Verschil
610 bijstandsverlening	-24	-26	-23	-38	-33	-30	-29	-62	-33
611 werkgelegenheid	-7	-16	-17	-22	-10	-9	-14	-17	-3
612 inkomensvoorziening vanuit het rijk	-1	-3	-1	2	2	2	0	-1	-1
613 overige sociale zekerheidsregelingen vanuit het rijk	0	0	0	0	0	0	0	0	0
614 gemeentelijk minimaalbeleid	-34	-40	-29	-17	-24	-18	-27	-18	9
Totaal	-66	-84	-70	-75	-66	-55	-70	-98	-28

Op dit cluster constateren wij een negatieve afwijking van € 28 per inwoner. De hoge nettolasten op dit cluster worden hangen meer dan volledig samen met de hoge nettolasten voor de bijstandsverlening. Dit is het gevolg van de aanwezigheid van meer bijstandgerechtigden in Beuningen (324) ten opzichte van de selectiegroep (193).

Fonds werk en inkomen

Sinds de inwerkingtreding van de Wet werk en bijstand per 1-1-2004 is de gemeente volledig verantwoordelijk voor de bijstandsuitkeringen. De gemeente ontvangt van het ministerie van Sociale zaken en Werkgelegenheid (SZW) een uitkering voor het inkomensdeel (bijstandsuitkeringen) van het Fonds Werk en Inkomen. Voor de gemeenten kleiner dan 40.000 inwoners is dit inkomensdeel in 2007 gedeeltelijk gebaseerd op objectieve verdeelmaatstaven en gedeeltelijk

op historische bijstandslasten. Het verdeelmodel voor 2007 is ten opzichte van 2006 aangepast.

Dit leidt voor de gemeente Beuningen in 2007 tot een nadelig herverdeeleffect van naar schatting 16%⁷.

Als het de gemeente lukt om mensen met een bijstandsuitkering aan een baan te helpen, dan houdt de gemeente geld over dat ze vrij kan besteden. Het budget van het inkomensdeel van het Fonds Werk en Inkomen voor 2007 is voor gemeenten met minder dan 40.000 inwoners afhankelijk van het aantal bijstandsuitkeringen in 2006: het landelijke budget bedraagt circa € 4 miljard. Uit de gegevens van het CBS zou blijken dat gemeenten in 2005 ongeveer 7% van het budget hebben overgehouden⁸. Uit de gegevens van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid blijkt dat gemeenten in de grootteklasse van minder dan 30.000 inwoners 6,6 % van het budget in 2006 overhouden. Dit voordeel zal (mede door de nieuwe verdeelsystematiek) in 2007 nagenoeg teniet worden gedaan. Bij continuering van de oude systematiek zou overigens het voordeel overslaan in een tekort⁹. In het onderhoudstraject voor het verdeelmodel 2008 zal worden nagegaan of uitbreiding van de objectieve verdeling naar gemeenten met minder dan 30.000 inwoners tot de mogelijkheden behoort¹⁰.

Daarnaast ontvangt de gemeente een uitkering voor het zogenaamde Werkdeel (gesubsidieerde banen) uit het Fonds. Het landelijke budget voor het werkdeel bedraagt circa € 1,6 miljard. Het geld dat de gemeente daarvoor ontvangt maar niet besteedt moet, met inachtneming van de zogenaamde meeneemregeling, worden teruggegeven. Bij de zogenaamde meeneemregeling kan 75% van het jaarbedrag worden doorgeschoven naar het volgende jaar, maar cumulatie is niet toegestaan.

Uit de 'Kernkaart werk en bijstand' van het ministerie van SZW¹¹ blijkt dat Beuningen in 2006 circa € 178.000 meer uitgaf aan de uitkeringen dan het toegekende budget van afgerond € 3,8 miljoen en circa € 920.000 minder uitgaf aan arbeidsreïntegratie dan het toegekende budget van ruim 1 miljoen. Dit laatste is echter inclusief een bedrag van circa € 742.000 aan meegenomen gelden van vorig jaar.

De hoge lasten op functie 610 kunnen volgens de gemeente worden

---

⁷ Bron: Website SZW, voorlopige budgetten inkomensdeel WWB 2007 en definitieve budgetten inkomensdeel WWB 2006.

⁸ Handboek Financiële Verhouding Overheden, jaargang 8, nr. 2, 8 december 2005 (snelle berichtgeving).

⁹ Handboek Financiële Verhouding Overheden, jaargang 9 nummer 22, 2 november 2006 (snelle berichtgeving); Website ministerie van SZW.

¹⁰ Bron : Website van Ministerie van SZW.

¹¹ Zie <http://gemeenteloket.szw.nl/kernkaart>

verklaard door het naar beneden bijgestelde WWB-inkomensdeel. Naar verwachting zal afgemeten naar de meest recente gegevens het verschil in werkelijkheid gereduceerd zijn tot € 250.000 negatief.

Cluster Bevolkingszaken

Uit de navolgende tabel blijkt dat het cluster is opgebouwd uit de volgende functies:

Functies cluster Bevolkingszaken		Elburg	Duiven	Oisterwijk	Schijndel	Glize en Rijen	Langedijk	Gemiddelde selectiegroep	Beuningen	Vershil
003	burgerzaken	-22	-24	-23	-27	-39	-22	-26	-44	-18
004	baten secretarieleges burgerzaken	9	8	9	9	9	8	9	9	0
Totaal		-14	-16	-14	-18	-30	-14	-17	-35	-18

Uit de tabel blijkt dat de lasten bij het cluster Bevolkingszaken in Beuningen hoger zijn dan bij de selectiegemeenten. Deze lasten worden niet in dezelfde mate als bij de selectiegemeenten het geval is gecompenseerd door baten secretarieleges. Als dat wel het geval geweest zou zijn, zouden deze baten circa € 6 per inwoner hoger zijn uitgekomen. Daarom bevelen wij, in relatie tot een betere lasten- en batentoe rekening als gevolg van de opzet van de centrale balie, aan te onderzoeken of, en zo ja in welke mate, de baten (meer) kostendekkend gemaakt kunnen worden (zie ook hoofdstuk 3) danwel de lasten kunnen worden verlaagd.

Cluster Algemene uitkering

De algemene uitkering van Beuningen is € 16 per inwoner lager dan die van de selectiegroep. Uit bijlage 3 blijkt dat op basis van de gegevens van het gemeentefonds er sprake is van een verschil van € 30 per inwoner. Het verschil tussen deze twee bedragen kan verklaard worden doordat Beuningen en de selectiegroep zijn uitgegaan van mogelijk andere aantallen eenheden en bedragen per eenheid dan waar het gemeentefonds rekening mee houdt.

Het verschil van € 30 per inwoner wordt meer dan verklaard door met name een lager bedrag per inwoner op de volgende verdeelmaatstaven: leerlingen voortgezet onderwijs (€ 25 per inwoner); WMO (€ 14 per inwoner) en lokaal klantenpotentieel (€ 9 per inwoner). Wanneer hiervoor wordt geabstraheerd dan sluit de gemeentefondsuitkering voor Beuningen goed aan bij die van de selectiegroep.

De lagere algemene uitkering betekent niet dat de gemeente daarmee minder gunstig af is. Over het algemeen staan tegenover een lagere algemene uitkering ook navenant lagere lasten. Dit is echter niet in Beuningen het geval. De totale lasten zijn € 15 per inwoner hoger. Het gaat dan om een totaalbedrag van € 767.000. Dit wordt met name mogelijk gemaakt door navenant hogere baten bij de OZB.

Subcluster Volkshuisvesting

Uit de navolgende tabel blijkt dat het subcluster is opgebouwd uit de

volgende functies:

Functies subcluster Volkshuisvesting		Elburg	Duiven	Oisterwijk	Schijndel	Glize en Rijen	Langedijk	Gemiddelde selectiegroep	Beuningen	Vershil
820	woningexploitatie/woningbouw	0	3	-4	0	-1	-5	-1	-2	-1
822	overige volkshuisvesting	-51	-26	-59	-34	-31	-34	-39	-34	5
823	bouwvergunningen	18	17	35	21	38	20	25	38	13
Totaal		-33	-6	-27	-13	7	-19	-15	2	17

Uit de tabel blijkt dat de baten bij het subcluster Volkshuisvesting in Beuningen veel hoger zijn dan bij de selectiegemeenten. De baten van de bouwvergunningen de lasten binnen het cluster meer dan volledig.

Cluster Educatie

Het cluster Educatie bestaat uit de subclusters Onderwijshuisvesting en Overige educatie. Uit de navolgende tabellen blijkt dat het cluster is opgebouwd uit de volgende functies:

Functies subcluster Educatie (onderwijshuisvesting)		Elburg	Duiven	Oisterwijk	Schijndel	Glize en Rijen	Langedijk	Gemiddelde selectiegroep	Beuningen	Vershil
421	openbaar onderwijs, huisvesting	-5	-10	-19	-5	-6	-21	-11	0	11
423	bijzonder basisonderwijs, huisvesting	-35	-34	-54	-33	-38	-41	-39	-1	38
431	openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs, huisvesting	0	0	0	0	0	0	0	-1	-1
433	bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs, huisvesting	0	0	-3	-5	0	-16	-4	0	4
441	openbaar voortgezet onderwijs, huisvesting	-22	0	0	0	0	0	-3	0	3
443	bijzonder voortgezet onderwijs, huisvesting	0	-39	-4	-29	0	0	-12	0	12
Totaal		-62	-82	-80	-72	-44	-77	-69	-2	67

Functies subcluster Educatie (overig)		Elburg	Duiven	Oisterwijk	Schijndel	Glize en Rijen	Langedijk	Gemiddelde selectiegroep	Beuningen	Vershil
420	openbaar basisonderwijs	0	22	-3	0	-4	-6	2	-2	-4
422	bijzonder basisonderwijs	0	-1	0	-11	-7	-2	-3	0	3
430	openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs	0	0	0	0	0	0	0	0	0
432	bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs	0	0	0	0	0	0	0	0	0
440	openbaar voortgezet onderwijs	0	0	0	0	0	0	0	0	0
442	bijzonder voortgezet onderwijs	0	0	0	-1	0	0	0	0	0
480	gemeenschappelijke baten en lasten	-32	-29	-31	-26	-29	-21	-28	-75	-47
482	volwasseneneducatie	-1	0	0	0	-1	-1	-1	-1	0
Totaal		-33	-9	-35	-39	-41	-30	-30	-78	-48

Uit de tabellen blijkt dat de geringere lasten in Beuningen van per saldo € 19 per inwoner voor een groot deel wordt veroorzaakt door de hogere lasten bij de huisvesting van het bijzonder en openbaar basisonderwijs in de selectiegroep. Dat verschil bedraagt tezamen € 49 per inwoner. Daarentegen zijn de gemeenschappelijke baten en lasten van de gemeente Beuningen aanzienlijk hoger dan in de selectiegroep. Het betreft een verschil van € 47 per inwoner. De betreffende verschillen

kunnen een boekingsverschil betreffen.

Dit kan verklaard worden door een verschuiving van lasten over de verschillende functies. De gemeente Beuningen heeft overigens enkel bijzonder onderwijs. Het openbaar onderwijs is gefuseerd met het katholiek en protestants christelijk onderwijs.

Daarnaast zijn er geen lasten voor de gemeente Beuningen voor (de huisvesting van) het openbaar en bijzonder voortgezet (speciaal) onderwijs. De selectiegroep heeft als lasten hieraan € 19 per inwoner. Daarnaast heeft de selectiegroep per saldo baten op de functie 420 openbaar basisonderwijs. Dit wordt vermoedelijk veroorzaakt door een foutboeking bij de gemeente Duiven op deze functie.

Cluster Fysiek milieu

Uit de navolgende tabel blijkt dat het cluster alleen bestaat uit de functie milieubeheer:

Functies cluster Fysiek milieu		Elburg	Duiven	Oisterwijk	Schijndel	Gilze en Rijen	Langedijk	Gemiddelde selectiegroep	Beuningen	Verschil
723	milieubeheer	-31	-24	-28	-26	-34	-19	-27	-5	22
Totaal		-31	-24	-28	-26	-34	-19	-27	-5	22

Uit de tabel blijkt dat de lasten bij het cluster Fysiek milieu in Beuningen veel lager zijn dan bij de selectiegemeenten. Dit hangt samen met de concessievergoeding die de gemeente ontvangt voor de aanwezigheid van een vuilverwerkingsoven binnen de gemeentegrenzen.

Cluster OZB

Het cluster OZB bestaat uit de volgende functies:

Functies cluster OZB		Elburg	Duiven	Oisterwijk	Schijndel	Gilze en Rijen	Langedijk	Gemiddelde selectiegroep	Beuningen	Verschil
931	baten onroerende-zaakbelasting gebruikers	18	22	15	17	23	11	18	25	7
932	baten onroerende-zaakbelasting eigenaren	86	88	121	94	89	116	100	124	24
941	lastenverlichting rijk	0	0	0	0	0	-1	0	0	0
Totaal		104	110	136	111	111	127	118	149	31

Beuningen ontvangt per inwoner € 31 meer aan OZB dan de selectiegroep. Dat kan verklaard worden uit óf hogere tarieven dan de selectiegroep en/of een hogere OZB-waarde per inwoner. Uit de navolgende tabel blijkt dat de OZB-waarde per inwoner in Beuningen lager is dan gemiddeld in de selectiegroep. De waarde van de woningen en de niet-woningen is iets lager. De totale waarde is circa 4% lager dan die in de selectiegroep. Het zijn dus de hogere tarieven (zie paragraaf

3.4) die het verschil van € 31 per inwoner verklaren.

waarde woningen en niet-woningen in miljoen €						
en aandeel waarde woningen in totale waarde onroerende zaken						
waarde onroerende zaken	waarde woningen	waarde niet-woningen	waarde totaal	waarde woningen / totale OZB-waarde	inwoners	OZB waarde per inwoner x 1€
Beuningen	2.505,0	455,0	2.960,0	0,85	25.078	118.032
gemiddelde selectiegroep	2.569,9	526,8	3.096,8	0,83	24.665	125.555
Duiven	2.247,0	703,5	2.950,5	0,76	25.577	115.358
Elburg	2.003,5	414,0	2.417,5	0,83	22.086	109.458
Gilze en Rijen	2.312,5	599,5	2.912,0	0,79	25.550	113.973
Langedijk	2.668,5	362,5	3.031,0	0,88	25.931	116.887
Oisterwijk	3.596,5	576,5	4.173,0	0,86	25.908	161.070
Schijndel	2.591,5	505,0	3.096,5	0,84	22.935	135.012
* gegevens algemene uitkering gemeentefonds 2007						

Totaaloverzicht

Om sneller inzicht te krijgen in de afwijkingen is hierna een duiding gegeven van de afwijkingen (- is hogere lasten/lagere baten; - - is veel hogere lasten/lagere baten; + is lagere lasten/hogere baten; + + is veel lagere lasten/hogere baten; 0 is neutraal). De veel hogere/lagere lasten dan wel baten betreffen afwijkingen van meer dan of gelijk aan € 10 per inwoner.

De + en + + zijn in beginsel als positief te duiden. De - en - - in beginsel als negatief. In beginsel, want een positieve afwijking kan bijvoorbeeld betekenen dat een laag kwaliteitsniveau (denk aan de mogelijkheid van het ontstaan van achterstallig onderhoud) wordt geboden. Een - - kan betekenen dat een hoog kwaliteitsniveau wordt geboden vanwege specifieke omstandigheden dan wel als gevolg van eigen beleid. De duidingen geven dus alleen een eerste richting aan.

Cluster	Beuningen vergeleken met zichzelf	Beuningen vergeleken met de selectiegroep
OZB	+	++
Overige eigen middelen	n.v.t.	0
Algemene uitkering	+	--
Bestuursorganen	0	+
Algemene ondersteuning	--	--
Werk en inkomen	--	--
Maatschappelijke zorg	--	-
Educatie	++	++
Kunst	Totaal ++	++
Ontspanning		+
Oudheid	-	0
Bevolkingszaken	--	--
Ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing	Totaal ++	-
Volkshuisvesting		++
Reiniging	0	+
Openbare orde en veiligheid	0	0
Fysiek milieu	++	++
Riolering	+	0
Groen	+	0
Wegen	Totaal --	0
Water		0

4.4 Toekomstige ontwikkelingen

Cluster Openbare orde en veiligheid (OOV)

De afgelopen jaren zijn de gemeentelijke lasten op het terrein van de openbare orde en veiligheid enorm toegenomen. Dit heeft er toe geleid dat er een scheefgroei is ontstaan tussen de gemeentelijke lasten op dit cluster en de inkomsten die hieruit binnen de algemene uitkering uit het gemeentefonds tegenover stonden. Ook de gemeente Beuningen is hieraan niet ontkomen. Vanaf 2007, voor een periode van 3 jaar is een bedrag van € 220 miljoen aan het gemeentefonds toegevoegd ten behoeve van uitgaven binnen dit cluster, Dit vooruitlopend op een onderzoek naar de ontwikkeling van de uitgaven. Het door CEBEON verrichte onderzoek is intussen af en gepubliceerd. Naast de noodzakelijkheid tot continuering van het bedrag (Volgens CEBEON zou zelfs € 335 miljoen aan uitgavengroei zijn opgetreden) is in een tweede advies tevens een herverdeling van de totale middelen voor het cluster binnen de algemene uitkering geadviseerd. De voorgestelde aanpassingen kunnen in het gemeentefonds worden ingevoerd met ingang van 2008. De herverdeling van de cluster zou voor de gemeente Beuningen ongeveer € 13 per inwoner opleveren.

Verdeling budget Wet maatschappelijke ondersteuning

Met de decentralisatie van de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning naar de gemeenten zijn ook de budgetten overgeheveld. De verdeling is voor het eerste jaar gerelateerd aan de betalingshistorie van het vorige uitvoerende orgaan. Dit zal echter worden vervangen door

een objectief verdeelmodel. Hierdoor kunnen er verschuivingen (herverdeeleffecten) optreden. Vraag is of gemeenten het ontwikkelde beleid zodanig kunnen bijstellen wanneer het budget op basis van de objectieve verdeling lager uitpakt. Een eerste berekening leert dat het budget voor Beuningen op basis van het objectieve verdeelmodel niet veel zal afwijken van de bedragen die op dit moment op basis van de historische uitgaven worden ontvangen.

4.5 Conclusies en aanbevelingen

De vragen "Hoe verhouden de nettolasten van Beuningen in 2007 zich ten opzichte van de clusters van de algemene uitkering?" en "Verschillen de nettolasten van Beuningen op subclusterniveau in 2007 ten opzichte van de selectiegroep en zo ja, in welke mate zijn deze verschillen te verklaren?" kunnen als volgt worden beantwoord.

Uit de vergelijking met zichzelf blijkt dat de baten uit de OZB boven het niveau liggen waarmee in het gemeentefonds wordt gerekend. Dit komt doordat de OZB-tarieven voor zowel woningen als niet-woningen hoger zijn dan de rekentarieven van het gemeentefonds. Gezien het feit dat alledrie de OZB-tarieven op of boven de rekentarieven liggen die gehanteerd worden bij de verdeling van het gemeentefonds (zie ook paragraaf 3.2) kan de gemeente zich een hoger voorzieningenniveau (= hogere nettolasten) permitteren. Immers de algemene uitkering beoogt gemeenten een gelijke voorzieningencapaciteit te bieden onder de premisse dat de eigen inkomsten eveneens op een gemiddeld niveau liggen.

Uit de vergelijking van de nettolasten van Beuningen met de inkomsten van het gemeentefonds blijkt dat Beuningen vooral meer lasten raamt op de clusters:

- Algemene ondersteuning € 41 per inwoner;
- Werk en inkomen € 20 per inwoner;
- Wegen en water € 19 per inwoner;
- Bevolkingszaken € 19 per inwoner;
- Maatschappelijke zorg € 13 per inwoner.

Er worden substantieel minder lasten geraamd bij de clusters 'Educatie' 'Kunst en ontspanning' en 'Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing'. Voorts raamt Beuningen hogere baten bij de OZB dan waarvan het gemeentefonds uitgaat, te weten € 26 per inwoner.

Voor de vergelijking van Beuningen met de selectiegroep gelden vrijwel soortgelijke trends als bij de vergelijking met het gemeentefonds, met uitzondering van de (sub)clusters Ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing, Algemene uitkering en Maatschappelijke zorg.

De hogere nettolasten op bestuursondersteuning B&W bij de gemeente

Beuningen geven een vertekend beeld van de nettolasten op de overige functies/clusters. Dit beïnvloedt de gemaakte vergelijkingen in de scan negatief.

Er worden vooral meer lasten geraamd bij de clusters:

- Algemene ondersteuning € 48 per inwoner meer;
- Werk en inkomen € 29 per inwoner meer;
- Bevolkingszaken € 17 per inwoner meer.

Er worden substantieel minder lasten geraamd bij de (sub)clusters 'Fysiek milieu', 'Educatie', en 'Volkshuisvesting'.

Aanbevelingen:

1. Breng voorzover de oorzaken van de hoge verschillen in de nettolasten bij de verschillende clusters niet het gevolg zijn van gemeentelijke prioriteiten of reeds verklaard zijn, de belangrijke verschillen nader in beeld en analyseer ze.
2. Ga daarbij voor deze verschillen na of de geconstateerde relatief hoge nettolasten bij verschillende clusters nog steeds aansluiten bij de prioriteiten van de gemeente en/of bezie in hoeverre er een relatie kan worden gelegd met de bezuinigingstaakstellingen.

5 PERSONEELSOMVANG EN -KOSTEN

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan de personeelsomvang van Beuningen. Bij dit onderzoek worden de verschillen van de formatie weergegeven tussen de gemeente Beuningen en de grootteklasse, waartoe Beuningen behoort, de selectiegroep en de groep gemeenten met een zelfde goede sociale structuur en weinig centrumfunctie.

De organisatieopbouw en personeelsformatie van een sector en/of afdeling wordt, naast het gebruikelijke gemeentelijke takenpakket, voor een belangrijk deel bepaald door de bestuurlijke aandacht en gewenste prioriteiten op een bepaald beleidsterrein. Voor een overzicht en analyse van de verschillen tussen de verschillende sectoren en/of afdelingen is een diepgaander onderzoek noodzakelijk. Een dergelijk (organisatie)onderzoek valt evenwel buiten de doelstelling van deze begrotingsscan.

5.2 Uitwerking

Gemeenten kennen ieder hun eigen organisatiemodel en hebben het personeel verschillend verdeeld over sectoren, afdelingen en aan gemeenten gerelateerde instanties. Tevens zijn er verschillen in taakuitvoering tussen de verschillende afdelingen.

Voor wat betreft de formatiegegevens van Beuningen is uitgegaan van de gegevens zoals zij bekend waren bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (Abp). Het onderzoek levert de volgende resultaten op:

Vergelijking fte's en loonsom met selectiegemeenten, inwonergroetgroep en sscf-groep 2007
(exclusief G4, artikel 12-gemeenten en waddengemeenten)

Groep	gemiddeld aantal fte's per 1.000 inwoners	standaarddeviatie*	laagste waarneming	hoogste waarneming	gemiddelde loonsom per fte	laagste waarneming	hoogste waarneming
gemeente: Beuningen	5,6				38.667		
selectiegroep	6,6	0,5	6,0	7,2	37.943	36.569	39.925
groottegroep: 20.000 - 50.000	6,8	1,1	4,3	10,1	37.995	35.196	41.865
sociale structuur - centrumfunctie: goed - weinig	6,3	0,8	4,3	8,5	37.982	35.070	42.611

* De standaarddeviatie is de mate van spreiding van de waarnemingen ten opzichte van het gemiddelde. Een standaarddeviatie van nul is optimaal en wil zeggen dat alle waarnemingen gelijk zijn aan het gemiddelde. De waarnemingen binnen de grenzen van 1 maal standaarddeviatie vormen 66% van de totale waarnemingen.

Het aantal fte's is inclusief de burgemeester, de wethouders en het brandweerpersoneel (voor zover beroeps). Het onderwijzend personeel maakt geen deel uit van de opgenomen formatie. Het hier

gebruikte referentiekader is ontleend aan de bestanden van het ABP. Het gaat hier om werkelijke aantallen per peildatum eind 2005.

Uit het overzicht blijkt dat Beuningen minder fte's heeft dan de selectiegroep. Beuningen heeft eveneens minder fte's vergeleken met de grootteklasse en de groep gemeenten met een zelfde sociale structuur en centrumfunctie. De gemiddelde loonsom ligt daarentegen op een hoger niveau.

Overigens bestaat de personele bezetting van een gemeente niet altijd alleen maar uit eigen personeel. Ook de deelname aan gemeenschappelijke regelingen en inhuur van personeel van derden of het inhuren van complete diensten komt bij gemeenten veelvuldig voor. Vanuit de door de gemeenten aangeleverde begrotingen kan helaas niet goed en zeker niet eenvoudig worden nagegaan in hoeverre de ene gemeente ten opzichte van de andere gemeente voor de uitvoering van haar taken meer of minder gebruik maakt van de diensten van anderen. Dat maakt het goed vergelijken van de personele bezetting van een gemeente uitermate moeilijk. Het overzicht is dan ook niet meer dan een indicatie.

Zoals in de inleiding al is aangegeven is er nogal wat verschil in organisatievorm tussen de verschillende gemeenten. Wel of geen sectoren en verschillen binnen sectoren. Zo is in de gemeente Beuningen gekozen voor een directiemodel. Dit kan het lagere aantal fte's en de hogere loonsom beïnvloed hebben.

Naast het organisatorische verschil valt er ook een verschil te constateren in de taakuitvoering tussen afdelingen. Verder kan ook een recente herindeling de personeelsomvang hebben beïnvloed. Zonder een uitgebreid organisatieonderzoek is het niet mogelijk aan te geven op welke te onderscheiden afdelingen zich verschillen voordoen en kan niets worden gezegd over mogelijke oorzaken van deze verschillen.

5.3 Conclusies en aanbevelingen

De personeelsomvang van de gemeente Beuningen met 5,6 fte's per 1.000 inwoners ligt onder het gemiddelde niveau van de selectiegroep. Ten opzichte van de grootteklasse en de groep gemeenten met een zelfde sociale structuur en centrumfunctie is er eveneens een positief verschil. De gemeente Beuningen heeft in totaal naar inwonertal gemeten ongeveer 25 fte's minder dan de selectiegroep. Dit komt overeen met een jaarlijkse last van circa € 970.000.

De gemiddelde loonsom is in Beuningen € 38.667 per fte. Dit is

hoger dan die van de drie groepen waarmee is vergeleken.
Uitgaande van het aantal fte's (140,47) per peildatum betekent dit een jaarlijks hogere last van circa € 102.000 (140,47 x (38.667-37.943)). Deze cijfers zijn gebaseerd op de situatie van eind 2005.

In hoeverre de lagere omvang van het aantal fte zich verhoudt tot het (wettelijke) takenpakket van nu en in de toekomst is niet exact bekend. Wel is het bekend dat de gemeente qua personeel een regiegemeente is aangezien veel taken zijn uitbesteed. Zo is er bijvoorbeeld geen eigen plantsoendienst en zijn er geen eigen sporthalbeheerders aanwezig. Hierdoor is het aannemelijk dat het aantal fte's beperkter is. Om alle risico's uit te sluiten bestaat er voor de gemeente de mogelijkheid een onderzoek te laten uitvoeren naar de formatie in relatie tot het takenpakket aangezien er geen recent onderzoek op dit vlak aanwezig is.

Aanbeveling

Overweeg de wenselijkheid van een formatieonderzoek in relatie tot het takenpakket.

Bijlage 1: Lasten en baten per begrotingsfunctie voor Beuningen

		x € 1.000,-	x € 1.000,-			
Functie	Omschrijving	Lasten volgens eigen gegevens	Lasten waarmee gerekend wordt	Baten volgens eigen gegevens	Baten waarmee gerekend wordt	Saldo
000	Bestuursorganen	1.052		210		-842
002	Bestuursondersteuning	848		0		-848
003	Burgerzaken	1.105		0		-1.105
004	Baten secretarieleges burgerzaken	80		297		217
005	Bestuurlijke samenwerking	140		0		-140
006	Bestuurlijke ondersteuning raad en rekenkamer	175		0		-175
TOTAAL bestuursfunctie 1			3.400		307	-3.093
070	Brandweer en rampenbestrijding	918		4		-914
040	Openbare orde en veiligheid	135		11		-124
TOTAAL bestuursfunctie 2			2.053		15	-2.038
010	Wegen, straten en pleinen	2.689		6		-2.683
011	Verkeersmaatregelen te land	354		0		-354
012	Openbaar vervoer	0		0		0
013	Parkeren	0		0		0
014	Zeehavens	0		0		0
015	Binnenhavens en waterwegen	0		0		0
016	Voerdiensten	0		0		0
017	Luchtvaart	0		0		0
018	Waterkering, afwatering en landsaanwinning	73		0		-73
TOTAAL bestuursfunctie 3			3.112		6	-3.106
020	Handel en ambacht	47		11		-36
021	Industrie	0		0		0
022	Nutsbedrijven	354		654		300
023	Agrarische productie en ontginning	0		0		0
024	Overige agrarische zaken (jacht en visserij)	0		0		0
TOTAAL bestuursfunctie 4			401		665	264
030	Openbaar basisonderwijs	54		0		-54
031	Openbaar basisonderwijs, huisvesting	0		0		0
032	Bijzonder basisonderwijs	0		0		0
033	Bijzonder basisonderwijs, huisvesting	24		0		-24
034	Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs	0		0		0
035	Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs, huisvesting	21		0		-21
036	Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs	0		0		0
037	Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs, huisvesting	0		0		0
038	Openbaar voortgezet onderwijs	0		0		0
039	Openbaar voortgezet onderwijs, huisvesting	0		0		0
040	Bijzonder voortgezet onderwijs	0		0		0
041	Bijzonder voortgezet onderwijs, huisvesting	0		0		0
042	Gemeensch. Baten en lasten van het onderwijs	1.916		41		-1.875
043	Volwasseneneducatie	291		270		-21
TOTAAL bestuursfunctie 5			2.436		271	-2.165
050	Openbaar bibliotheekwerk	484		0		-484
051	Vormings- en ontwikkelingswerk	276		2		-278
052	Sport	649		16		-633
053	Groene sportvelden en terreinen	0		0		0
054	Kunst	83		0		-83
055	Oudheidkundemusea	212		0		-212
056	Natuurscherming	31		0		-31
057	Openbaar groen en openluchtcreatie	1.504		21		-1.583
058	Overige recreatieve voorzieningen	318		0		-318
TOTAAL bestuursfunctie 6			3.420		36	-3.384

010	Bijstandsverlening	4.918	3.360	-1.558
011	Werkgelegenheid	1.507	1.188	-421
012	Inkomensvoorzieningen vanuit het Rijk	215	195	-20
013	Overige sociale zekerheidsregelingen vanuit het Rijk	0	0	0
014	Gemeentelijk minimabeleid	502	39	-463
015	Maatschappelijke begeleiding en advies	716	10	-706
016	Vreemdelingen	118	53	-65
017	Huishoudelijke verzorging	1.129	0	-1.129
018	Sociaal-cultureel werk	1.191	15	-1.176
019	Tehulzen	0	0	0
020	Kinderdagopvang	433	10	-423
021	Dagopvang gehandicapten	0	0	0
022	Voorzieningen gehandicapten	1.295	0	-1.295
TOTAAL hoofdfunctie 1		17.325	4.841	-12.484
023	Ambulancevervoer	0	0	0
024	Verpleeginrichtingen	0	0	0
025	Openbare gezondheidszorg	382	9	-373
026	Jeugdgezondheidszorg, uniform deel	396	327	-29
027	Jeugdgezondheidszorg, maatwerkdeel	0	0	0
028	Afvalverwijdering en -verwerking	1.691	898	-793
029	Riolering en waterzuivering	1.406	103	-1.303
030	Milieubeheer	739	615	-124
031	Lijkbezorging	60	42	-18
032	Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	0	1.088	1.088
033	Baten rioolrechten	0	1.420	1.420
034	Baten rioolheffing huishoudelijk-/bedrijfsafvalwater	0	0	0
035	Baten rioolheffing grond- en hemelwater	0	0	0
036	Huishoudelijk-/bedrijfsafvalwater	0	0	0
037	Hemelwater	0	0	0
038	Grondwater	0	0	0
TOTAAL hoofdfunctie 2		4.434	4.502	68
039	Ruimtelijke ordening	834	40	-794
040	Woningexploitatie/woningbouw	784	741	-43
041	Stads- en dorpsvernieuwing	0	0	0
042	Overige volkshuisvesting	894	39	-855
043	Bouwvergunningen	0	942	942
044	Bouwgrondexploitatie	11.194	11.194	0
TOTAAL hoofdfunctie 3		13.706	12.956	-750
045	Geldleningen en uitzettingen korter dan 1 jaar	0	0	0
046	Overige financiële middelen	1	266	265
047	Geldleningen en uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar	540	1.526	988
048	Algemene uitkering gemeentefonds	0	15.885	15.885
049	Algemene baten en lasten	993	228	-765
050	Uitvoering Wet WOZ	211	106	-108
051	Baten onroerende-zaakbelasting gebruikers	0	622	622
052	Baten onroerende-zaakbelasting eigenaren	0	3.110	3.110
053	Baten roerende woon- en bedrijfsruimtenbelastingen	0	0	0
054	Baten baatbelasting	0	0	0
055	Baten forensenbelasting	0	12	12
056	Baten toeristenbelasting	0	65	65
057	Baten hondenbelasting	0	149	149
058	Baten reclamebelasting	0	0	0
059	Baten precaribelasting	0	0	0
060	Lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen	80	20	-60
061	Lastenverlichting rijk	0	0	0
062	Saldo kostenplaatsen	0	-456	-456
063	Saldo van de rekening voor bestemming	0	0	0
TOTAAL hoofdfunctie 4 (voor bestemming)		1.842	21.432	19.590
064	Mutaties reserves	880	1.505	625
065	Saldo van de rekening na bestemming	0	0	0
TOTAAL hoofdfunctie 5 (na bestemming)		2.720	23.037	20.315
TOTAAL begroting crediten		46.903	46.906	3
TOTAAL debieten				3

Bijlage 2: Gemeentelijke lasten vergeleken met de inkomsten uit het gemeentefonds

Gemeente		Beuringen			
Jaar		2007			
Inwoners		25.078			
					
Cluster	Netto lasten (x € 1.000)	Gecorrigeerde netto lasten (x € 1.000)	Gemeente fonds uitkering (x € 1.000)	Verschil (x € 1.000)	Verschil per inw. (x € 1)
<u>Inkomstenclusters</u>	21.951	19.617	-18.732	885	35
Eigen inkomsten	6.066	3.732	-3.081	651	26
Algemene uitkering	15.885	15.885	-15.651	234	9
<u>Uitgavencusters</u>	-21.948	-19.614	18.732	-882	-35
Bestuur	-3.392	-3.031	1.965	-1.066	-43
Bestuursorganen	-1.017	-909	876	-33	-1
Algemene ondersteuning	-2.375	-2.122	1.089	-1.033	-41
Voorzienigen bevolking	-12.546	-11.212	10.536	-676	-27
Werk en Inkomen	-2.460	-2.198	1.704	-494	-20
Maatschappelijke Zorg	-5.197	-4.644	4.318	-326	-13
Educatie	-1.995	-1.783	2.279	496	20
Kunst en Ontspanning	-1.794	-1.603	1.891	288	11
Oudheid	-212	-189	33	-156	-6
Bevolkingszaken	-888	-794	311	-483	-19
Bebouwing en omgeving	-1.417	-1.266	2.088	822	33
Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en					
Stadsvernieuwing	-550	-492	760	268	11
Reiniging	295	264	-162	102	4
Openbare orde en Veiligheid	-1.038	-928	871	-57	-2
Fysiek milieu	-124	-111	619	508	20
Openbare ruimte	-4.593	-4.104	3.980	-124	-5
Riolering	117	105	38	143	6
Groen	-1.632	-1.458	1.672	214	9
Wegen en Water	-3.078	-2.750	2.270	-480	-19
Overigen	0	0	163	163	6
Herindeling			0	0	0
Suppletie OZB			42	42	2
Diversen	0	0	121	121	5
Saldo	0	0	0	0	0

Bijlage 3: De opbouw van de algemene uitkering van Beuningen en de landelijke selectiegroep

Gemeente		Beuningen		Selectiegemeenten		
Jaar		2007				
Inwoners		25.078		Inwoners	24.665	
Woonruimten		10.171		Woonruimten	10.031	
Verdeelmaatstaf	Inkomsten Beuningen (x f 1000)	Inkomsten selectie (x f 1000)	Beuningen inkomsten per inwoner (x € 1,-)	Selectie inkomsten per inwoner (x € 1,-)	Vershil per inwoner (x € 1,-)	Vershil absoluut (x € 1.000)
Onroerende zaakbelastingen *	-2.687	-2.724	-107	-110	3	37
Inwoners	4.341	4.269	173	173	0	72
Inwoners < 20 jaar	2.075	1.988	83	81	2	87
Inwoners > 64 jaar	321	359	13	15	-2	-38
Inwoners 75 - 85	34	38	1	2	-1	-4
Inwoners waddengemeenten	0	0	0	0	0	0
Huishoudens met een laag inkomen	887	959	35	39	-4	-72
Bijstandsontvangers	593	413	24	17	7	180
Schaalfactoren uitvoeringskosten bijstand	880	645	35	26	9	235
Uitkeringsontvangers	231	241	9	10	-1	-10
Minderheden	178	202	7	8	-1	-24
Eenouderhuishoudens	120	101	5	4	1	19
Lokaal klantenpotentieel	1.439	1.628	57	66	-9	-189
Regionaal klantenpotentieel	183	309	7	13	-6	-126
Leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	82	66	3	3	0	16
Leerlingen voortgezet onderwijs	0	605	0	25	-25	-605
Extra groei jongeren	0	2	0	0	0	-2
Extra groei leerlingen voortgezet onderwijs	0	79	0	3	-3	-79
Land	210	234	8	9	-1	-24
Binnenwater	15	6	1	0	1	9
Buitenwater	0	0	0	0	0	0
Oeverlengte (incl. bodemfactoren)	41	42	2	2	0	-1
Bodemfactoren in overige maatstaven	1.093	1.145	44	46	-2	-52
Oppervlak bebouwd	121	143	5	6	-1	-22
Woonruimten	2.392	2.359	95	96	-1	33
Oppervlak historische kernen	0	30	0	1	-1	-30
Lengte historisch water	0	8	0	0	0	-8
Historische woningen in bewoonde oorden	0	26	0	1	-1	-26
Historische woningen in historische kernen	0	35	0	1	-1	-35
Stadsvernieuwing	4	7	0	0	0	-3
Omgevingsadressendichtheid	751	701	30	28	2	50
Kernen	128	85	5	3	2	43
Bedrijfsvestigingen	162	168	6	7	-1	-6
Vast bedrag voor iedere gemeente	293	293	12	12	0	0
Vast bedrag waddengemeenten	0	0	0	0	0	0
Vast bedrag Baarle-Nassau	0	0	0	0	0	0
Rioeringen *	285	135	11	5	6	150
Monumenten *	24	16	1	1	0	8
Suppletie uitkering*	79	51	3	2	1	28
Suppletie OZB*	42	-249	2	-10	12	291
Herindeling *	0	0	0	0	0	0
Artikel 12-uitkering / ICL bijdrage Lelystad	0	0	0	0	0	0
WUV*	25	78	1	3	-2	-53
Precario*	0	0	0	0	0	0
Correctie VHROSV*	-31	-26	-1	-1	0	-5
De Pater-vd Meer*	41	28	2	1	1	13
Opvoeden in buurt*	0	0	0	0	0	0
Knelpunt verd. Pr*	0	0	0	0	0	0
Tsioc*	25	15	1	1	0	10
WMO*	1.154	1.482	46	60	-14	-328
Totaal algemene uitkeringen	15.531	15.992	619	649	-30	-461

* Zonder uitkeringsfactor (=1,383)

© FLO

Bijlage 4: Begrotingsfuncties Beuningen vergeleken met de landelijke selectiegroep

Gemeente		Beuningen		Selectiegemeenten		
Jaar		2007				
Woonruimten		10.171		Woonruimten	10.051	
Inwoners		25.078		Inwoners	24.863	
Functie	Nettolasten Beuningen	Nettolasten Selectie	Nettolasten Beuningen per inwoner	Nettolasten selectie per inwoner	Vershil per inwoner	Vershil absoluut
	(x € 1.000)	(x € 1.000)	(x € 1,-)	(x € 1,-)	(x € 1,-)	(x € 1.000)
Hoofdfunctie 0, Algemeen bestuur						
001, bestuursorganen	-842	-907	-34	-37	3	65
002, bestuursondersteuning	-848	-1.111	-34	-45	11	263
003, burgerzaken	-1.105	-645	-44	-26	-18	-460
004, baten secretarieleges burgerzaken	217	211	9	9	0	6
005, bestuurlijke samenwerking	-140	-39	-6	-2	-4	-101
006 bestuurlijke ondersteuning raad en rekenkamer	-175	-305	-7	-12	5	130
Totaal hoofdfunctie 0	-2.893	-2.796	-116	-113	-3	-97
Hoofdfunctie 1, Openbare orde en veiligheid						
120, brandweer en rampenbestrijding	-914	-902	-36	-37	1	-13
140, overige beschermende maatregelen	-124	-222	-5	-9	4	88
Totaal hoofdfunctie 1	-1.038	-1.123	-41	-46	5	85
Hoofdfunctie 2, Verkeer, vervoer en waterstaat						
210, wegen, straten en pleinen	-2.683	-2.490	-107	-101	-6	-193
211, verkeersmaatregelen te land	-354	-474	-14	-19	5	120
212, openbaar vervoer	0	-4	0	0	0	4
214, parkeren	0	-83	0	-3	3	83
215, baten parkeerbelasting	0	131	0	5	-5	-131
220, zeehavens	0	0	0	0	0	0
221, binnenhavens en waterwegen	0	0	0	0	0	0
223, veerdiensten	0	-1	0	0	0	1
230, luchtvaart	0	0	0	0	0	0
240, waterkering, afwatering en landaanwinning	-73	-156	-3	-6	3	83
Totaal hoofdfunctie 2	-3.110	-3.077	-124	-124	0	-33
Hoofdfunctie 3, Economische zaken						
310, handel en ambacht	-36	-77	-1	-3	2	41
320, industrie	0	-15	0	-1	1	15
330, nutsbedrijven	300	9	12	0	12	291
340, agrarische productie en ontginning	0	-10	0	0	0	10
341, overige agrarische zaken, jacht en visserij	0	-24	0	-1	1	24
Totaal hoofdfunctie 3	264	-117	11	-5	16	381
Hoofdfunctie 4, Onderwijs						
420, openbaar basisonderwijs	-54	38	-2	2	-4	-92
421, openbaar basisonderwijs, huisvesting	0	-276	0	-11	11	276
422, bijzonder basisonderwijs	0	-86	0	-3	3	86
423, bijzonder basisonderwijs, huisvesting	-24	-970	-1	-39	38	946
430, openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs	0	0	0	0	0	0
431, openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs, huisvesting	-21	0	-1	0	-1	-21
432, bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs	0	-1	0	0	0	1
433, bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs, huisvesting	0	-100	0	-4	4	100
440, openbaar voortgezet onderwijs	0	0	0	0	0	0
441, openbaar voortgezet onderwijs, huisvesting	0	-82	0	-3	3	82
442, bijzonder voortgezet onderwijs	0	-7	0	0	0	7
443, bijzonder voortgezet onderwijs, huisvesting	0	-292	0	-12	12	292
480, gemeenschappelijke baten/lasten van het onderwijs	-1.875	-693	-75	-28	-47	-1.182
482, volwasseneneducatie	-21	-13	-1	-1	0	8
Totaal hoofdfunctie 4	-1.995	-2.481	-80	-99	19	486
Hoofdfunctie 5, Cultuur en recreatie						
510, openbaar bibliotheekwerk	-484	-480	-19	-19	0	-4
511, vormings- en ontwikkelingswerk	-276	-308	-11	-12	1	32
530, sport	-633	-905	-25	-37	12	272
531, groene sportvelden en terreinen	0	-292	0	-12	12	292
540, kunst	-83	-271	-3	-11	8	188
541, oudheidkunde/musea	-212	-228	-8	-9	1	16
550, natuurbescherming	-31	-12	-1	0	-1	-19
560, openbaar groen en openluchtrecreatie	-1.583	-1.239	-63	-50	-13	-344
580, overige recreatieve voorzieningen	-318	-181	-13	-7	-6	-137
Totaal hoofdfunctie 5	-3.620	-3.916	-143	-157	14	296

Functie	Nettolasten Beuningen (x € 1.000)	Nettolasten Selectie (x € 1.000)	Nettolasten Beuningen per inwoner (x € 1,-)	Nettolasten selectie per inwoner (x € 1,-)	Verschil per inwoner (x € 1,-)	Verschil absoluut (x € 1.000)
Hoofdfunctie 6, Sociale voorz. en maatsch. Dienstverlening						
610, bijstandsverlening	-1.556	-713	-62	-29	-33	-843
611, werkgelegenheid	-421	-335	-17	-14	-3	-86
612, inkomensvoorzieningen vanuit het Rijk	-20	4	-1	0	-1	-24
613, overige sociale zekerheidsregelingen vanuit het Rijk	0	0	0	0	0	0
614, gemeentelijk minimabeleid	-463	-864	-18	-27	9	201
620, maatschappelijke begeleiding en advies	-706	-555	-28	-23	-5	-151
621, vreemdelingen	-65	-80	-3	-3	0	15
622, huishoudelijke verzorging	-1.129	-1.142	-45	-46	1	13
630, sociaal-cultureel werk	-1.176	-946	-47	-38	-9	-230
641, tehuizen	0	0	0	0	0	0
650, kinderdagopvang	-423	-303	-17	-12	-5	-120
651, dagopvang gehandicapten	0	4	0	0	0	-4
652, voorzieningen gehandicapten	-1.296	-1.481	-52	-60	8	185
Totaal hoofdfunctie 6	-7.255	-6.211	-290	-262	-38	-1.044
Hoofdfunctie 7, Volksgezondheid en milieu						
711, ambulancevervoer	0	0	0	0	0	0
712, verpleeginrichtingen	0	-1	0	0	0	1
714, openbare gezondheidszorg	-373	-434	-15	-18	3	61
715, jeugdgezondheidszorg, uniform deel	-29	-20	-1	-1	0	-9
716, jeugdgezondheidszorg, maatwerk deel	0	-9	0	0	0	9
721, afvalverwijdering en -verwerking	-793	-2.194	-32	-89	57	1.401
722, riolering en waterzuivering	-1.303	-1.405	-52	-57	5	102
723, milieubeheer	-124	-866	-5	-27	22	542
724, lijkbezorging	-18	-24	-1	-1	0	6
725, baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	1.088	2.333	43	95	-52	-1.245
726, baten rioolrechten	1.420	1.566	57	63	-6	-146
727, baten rioolheffing huishoudelijk-/bedrijfsafvalwater	0	0	0	0	0	0
728, baten rioolheffing grond-en hemelwater	0	0	0	0	0	0
729, huishoudelijk-/bedrijfsafvalwater	0	0	0	0	0	0
730, hemelwater	0	0	0	0	0	0
731, grondwater	0	0	0	0	0	0
Totaal hoofdfunctie 7	-132	-853	-6	-35	29	721
Hoofdfunctie 8, Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting						
810, ruimtelijke ordening	-584	-380	-24	-15	-9	-214
820, woningexploitatie/woningbouw	-43	-25	-2	-1	-1	-18
821, stads- en dorpsvernieuwing	0	-33	0	-1	1	33
822, overige volkshuisvesting	-855	-963	-34	-39	5	108
823, bouwvergunningen	942	621	38	25	13	321
830, bouwgrondexploitatie	0	532	0	22	-22	-532
Totaal hoofdfunctie 8	-550	-249	-22	-9	-13	-301
Hoofdfunctie 9, Financiering en algemene dekkingsmiddelen						
911, geldleningen en uitzettingen korter dan 1 jaar	0	1	0	0	0	-1
913, overige financiële middelen	265	619	11	25	-14	-354
914, geldleningen en uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar	986	1.243	39	50	-11	-257
921, algemene uitkeringen gemeentefonds	15.885	15.997	633	649	-16	-112
922, algemene baten en lasten	-765	139	-31	6	-37	-904
930, uitvoering Wet WOZ	-106	-214	-4	-9	5	108
931, baten onroerende-zaakbelastingen gebruikers	622	436	25	18	7	186
932, baten onroerende-zaakbelastingen eigenaren	3.110	2.456	124	100	24	655
933, baten roerende woon- en bedrijfsruimtenbelastingen	0	0	0	0	0	0
934, baten baatbelasting	0	3	0	0	0	-3
935, baten forensenbelasting	12	7	0	0	0	5
936, baten toeristenbelasting	65	128	3	5	-2	-63
937, baten hondenbelasting	149	95	6	4	2	54
938, baten reclamebelasting	0	1	0	0	0	-1
939, baten precariobelasting	0	17	0	1	-1	-17
940, lasten heffingen en invordering gemeentelijke belastinge	-60	-273	-2	-11	9	213
941, lastenverlichting Rijk	0	-5	0	0	0	5
960, saldo kostenplaatsen	-456	84	-18	3	-21	-520
970, saldo van de rekening vóór bestemming	0	111	0	5	-5	-111
Totaal hoofdfunctie 9 (vóór bestemming)	19.707	20.825	786	846	-60	-1.118
980, mutaties reserves	625	-162	25	-7	32	787
990, saldo van de rekening (na bestemming)	0	273	0	11	-11	-273
Totaal hoofdfunctie 9 (na bestemming)	20.332	20.825	811	845	-34	-493

© IFLD

Bijlage 5: Indeling clusters gebaseerd op begrotingsfuncties

Gemeentefonds cluster	Basiscluster	Begrotingsfuncties
Inkomstenclusters		
Eigen inkomsten	OZB	931, baten onroerende-zaakbelasting gebruikers 932, baten onroerende-zaakbelasting eigenaren 941, lastenverlichting rijk
	Overige eigen middelen	212, openbaar vervoer 220, zeehavens 230, luchtvaart 310, handel en ambacht 320, industrie 330, nutsbedrijven 340, agrarische productie en ontginning 341, overige agrarische zaken, jacht en vissertij 830, bouwgrondexploitatie 911, geldleningen en uitzettingen korter dan 1 jaar 913, overige financiële middelen 914, geldleningen en uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar 933, baten roerende woon- en bedrijfsruimtenbelastingen 934, baten baatbelasting 935, baten forensenbelasting 936, baten toeristenbelasting (voor 50%) 937, baten hondenbelasting 938, baten reclamebelasting 939, baten precaribelasting 980, mutaties reserves die verband houden met de hoofdfuncties 0 tot en met 9 921, algemene uitkering gemeentefonds
	nvt/Algemene uitkering	
Uitgavenclusters		
Werk en inkomen	Werk en inkomen	610, bijstandsverlening 611, werkgelegenheid 612, inkomensvoorzieningen vanuit het Rijk 613, overige sociale zekerheidsregelingen vanuit het Rijk 614, gemeentelijk minimabeleid
Educatie	Onderwijshuisvesting	421, openbaar basisonderwijs, onderwijshuisvesting 423, bijzonder basisonderwijs, onderwijshuisvesting 431, openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs, onderwijshuisvesting 433, bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs, onderwijshuisvesting 441, openbaar voortgezet onderwijs, onderwijshuisvesting 443, bijzonder voortgezet onderwijs, onderwijshuisvesting
	Overige educatie	420, openbaar basisonderwijs, exclusief onderwijshuisvesting 422, bijzonder basisonderwijs, exclusief onderwijshuisvesting 430, openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs, exclusief onderwijshuisvesting 432, bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs, exclusief onderwijshuisvesting 440, openbaar voortgezet onderwijs, exclusief onderwijshuisvesting 442, bijzonder voortgezet onderwijs, exclusief onderwijshuisvesting 480, gemeenschappelijke baten en lasten van het onderwijs 482, volwasseneneducatie
Maatschappelijke zorg	Maatschappelijke zorg	620, maatschappelijke begeleiding en advies 621, vreemdelingen 622, huishoudelijke verzorging 630, sociaal/cultureel werk 641, tehuizen 650, kinderdagopvang 651, dagopvang gehandicapten 652, voorzieningen gehandicapten 711, ambulancevervoer 712, verpleeginrichtingen 714, openbare gezondheidszorg 715, jeugdgezondheidszorg, uniform deel 716, jeugdgezondheidszorg, maatwerkdeel
Kunst en ontspanning	Kunst	540, kunst
	Ontspanning	510, openbaar bibliotheekwerk 511, vormings- en ontwikkelingswerk 530, sport 580, overige recreatieve voorzieningen
Oudheid	Oudheid	541, oudheidkunde/musea
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing	Volkshuisvesting	820, woningexploitatie/woningbouw 822, overige volkshuisvesting 823, bouwvergunningen
	Ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing	810, ruimtelijke ordening 821, stads- en dorpsvernieuwing

Reiniging	Reiniging	721, afvalverwijdering en verwerking 725, baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing
Riolering	Riolering	722, riolering gecombineerd 726, baten rioolrechten 727, baten rioolheffing huishoudelijk-/bedrijfsafvalwater 728, baten rioolheffing grond- en hemelwater 729, huishoudelijk-/bedrijfsafvalwater 730, hemelwater 731, grondwater
Groen	Groen	531, groene sportvelden en terreinen 550, natuurbescherming 560, openbaar groen en openluchtrecreatie 724, lijkbezorging
Wegen en water	Wegen	210, wegen, straten en pleinen 211, verkeersmaatregelen te land 214, parkeren 215, baten parkeerbelasting 936, baten toeristenbelasting (voor 50%)
	Water	221, binnenhavens en waterwegen 223, veerdiensten 240, waterkering, afwatering en landaanwinning
Openbare orde en veiligheid	Openbare orde en veiligheid	120, brandweer en rampenbestrijding 140, openbare orde en veiligheid
Fysiek milieu	Fysiek milieu	723, milieubeheer
Bevolkingszaken	Bevolkingszaken	003, burgerzaken 004, baten secretarieelges burgerzaken
Bestuursorganen	Bestuursorganen	001, bestuursorganen 006, bestuursondersteuning raad en rekenkamer(functie)
Algemene ondersteuning	Algemene ondersteuning	002, bestuursondersteuning college van burgemeester en wethouders 005, bestuurlijke samenwerking 922, algemene baten en lasten 930, uitvoering Wet WOZ 940, lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen 960, saldo van kostenplaatsen 990, saldo van de rekening van baten en lasten na bestemming

Bijlage 6: Checklist begroting 2007 op aanwezigheid van door het BBV voorgeschreven onderdelen

Gemeente Beuningen					
art.	omschrijving	onderwerp	subonderwerp	j/n	eventuele actie
8	programmabegroting				
		programmaplannen 3 w's		J	
	overzicht dekkingsmiddelen		Opgenomen bij de financiële begroting, zonder nadere toelichting	J	
		lokale heffingen (waarvan besteding niet gebonden)		J	
		algemene uitkering		J	
		dividend		J	
		saldo financieringsfunctie		J	
		saldo BTW-compensatiefonds		N	Verwerkt in apart raadsvoorstel
		overige algemene dekkingsmiddelen		J	
10	paragraaf	lokale heffingen			
			geraamde inkomsten	J	
			beleid	J	
			lastendruk	J	
			kwijtscheldingsbeleid	J	
11	paragraaf	weerstandsvormogen			
			weerstandscapaciteit	J	
			risico's	J	
			beleid	J	
12	paragraaf	onderhoud kapitaalgoederen	wegen	J	
			riolering	J	
			water	J	
			groen	J	
			gebouwen	J	
			beleidskader plannen	N	
			beleidskader fin consequenties	N	
			financiële vertaling	N	
13	paragraaf	financiering			
			conform Wet fido (zie handreiking)	J	
14	paragraaf	bedrijfsvoering			
			beleidsvoornemens	J	
15	paragraaf	verbonden partijen			

Gemeente Beuningen					
art.	omschrijving	onderwerp	subonderwerp	j/n	eventuele actie
			visie op partijen in relatie tot programma's	N	
			beleidsvoornemens	J	
16	paragraaf	grondbeleid			
			visie in relatie tot doelstellingen programma's	J	
			uitvoering grondbeleid	J	
			actuele prognose resultaten	J	
			onderbouwing geraamde winstnemingen	J	
			reserves grondexploitatie in relatie tot risico's	N	Zie paragraaf weerstandsvermogen
17	overzicht baten/lasten			J	

